

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2019
со Извештај на независниот ревизор

Содржина:

	страна
Извештај на независниот ревизор	1
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	4
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	10
Извештај за паричните текови	14
Извештај за промени во капиталот	16
Белешки кон финансиските извештаи	18
Прилог 1 Годишна сметка	
Прилог 2 Годишен извештај	

Извештај на независниот ревизор

Grant Thornton DOO
Sv. Kiril i Metodij 52b-1/20
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (0)2 3214 700
F +389 (0)2 3214 710
E Contact@mk.gt.com
www.grantthornton.mk

До акционерот на
ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба) на ден 31 декември 2019 година и Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успех), Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 4 до 74

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективността на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРВ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

Како што е обелоденето во белешка 15 кон придружните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2018 година, бруто резервите за штети изнесуваат 172.761.561 денар. Врз основа на спроведената независна ревизија на проценка на бруто резервите за штети за 2018 година, идентификувавме дека со состојба на 31 декември 2018 година бруто резервата за штети е потценета за износ од 21.500.000 денари и следствено, добивката за годината што тогаш заврши е натценета за износ од 21.500.000 денари. Како резултат на ова, нашето мислење за финансиските извештаи со состојба на и за годината која заврши на 31 декември 2018 беше соодветно модификувано. Друштвото го надополни овој износ со пресметката на резервите за штети во текот на 2019 година и го евидентираше во своите финансиски извештаи по 31 декември 2018 година, што не е во согласност со сметководствената политика во примена која бара расходите да бидат признаени во периодот за кој се однесуваат. Следствено, со состојба на 1 јануари 2019 година, пренесената загуба е потценета за износ од 21.500.000 денари, а промените во бруто резервите за штети обелоденети во белешка 22 кон придружните финансиски извештаи, како и загубата за годината која заврши на 31 декември 2019 година се натценети за истиот износ.

Мислење со резерва

Наше мислење е дека, освен за ефектите на финансиските извештаи на прашањето дискутирано во поглавјето „Основа за мислење со резерва“, придружните финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје, на ден 31 декември 2019 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2019 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2019, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (А) од Законот за Ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски податоци објавени во годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година.

Скопје,

14 февруари 2020 година

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Сузана Ставриќ
Управител

Сузана Ставриќ
Овластен ревизор

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)

На 31 декември 2019 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	5	3.503.609	3.851.415
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		3.503.609	3.851.415
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		529.570.126	469.687.060
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	6	-	114.364.110
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		-	-
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	114.364.110
2.1 Земјиште	010		-	114.364.110
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА – ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	7	13.589.208	13.263.778
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група – подружници и заеми на друштва во група – подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020	7.1	13.589.208	13.263.778
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	8	515.980.918	342.059.172
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	8.1	84.668.113	112.952.936
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		84.668.113	112.952.936
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	8.2	215.215.285	-
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		215.215.285	-
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	8.3	73.316.295	32.568.286
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		73.316.295	32.568.286
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	8.4	142.781.225	196.537.950
4.1 Дадени депозити	036		142.772.000	196.519.500
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		9.225	18.450
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	9	17.349.034	919.429
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		20.416	919.429
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		17.328.618	-
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигурен.	049		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		470.379	470.379
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053		470.379	470.379
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054	10	32.107.727	39.421.127
И. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055		23.789.329	22.177.215
1. Побарувања од осигуреници	056		15.127.531	15.179.694
2. Побарувања од посредници	057		8.661.798	6.997.521
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063		8.318.398	17.243.912
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		5.849.772	10.795.313
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		1.648.692	275.876
3. Останати побарувања	066		819.934	6.172.723
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		17.597.675	17.211.338
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	11	6.831.362	9.720.213
1. Опрема	070		4.698.718	7.125.761
2. Останати материјални средства	071		2.132.644	2.594.452
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	12	10.334.444	7.123.645
1. Парични средства во банка	073		10.332.395	6.891.092
2. Парични средства во благајна	074		2.049	232.553
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		431.869	367.480
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	13	63.367.483	58.002.359
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		63.356.903	57.987.459
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		10.580	14.900
3. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		663.966.033	589.563.107
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	084		53.783.183	48.673.689
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		127.359.481	151.266.597
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	14	359.510.748	183.716.100
1. Запишан капитал од обични акции	087	14.1	359.510.748	183.716.100
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		(215.244)	-
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		(215.244)	-
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		50.999.828	50.999.828
1. Законски резерви	096	14.2	50.999.828	50.999.828
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		-	-
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		83.449.331	84.293.936
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		-	844.605
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		199.486.520	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105	14.3	92.228.400	60.367.920
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	15	411.282.267	344.618.114
I. Бруто резерви за преносни премии	107		185.816.321	171.856.553
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		225.465.946	172.761.561
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		-	-
V. Бруто еквилизациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		1.223.330	738.918
1. Резерви за вработени	115		1.223.330	738.918
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	16	270.932	220.614
1. Одложени даночни обврски	118		-	-
2. Тековни даночни обврски	119		270.932	220.614
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	17	31.247.870	31.980.391
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		-	-
1. Обврски спрема осигуреници	123		-	-
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		-	-
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		24.717	8.263.849
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		24.717	8.263.849
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130		31.223.153	23.716.542
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		23.772.909	7.883.513
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		270.853	761.341
3. Останати обврски	133		7.179.391	15.071.688

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	14.3	353.753	370.553
5. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+5	136		663.966.033	589.563.107
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		53.783.183	48.673.689

Овие финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на 10 февруари 2020 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

 Г-дин Селаудин Имами
 Член на Управен Одбор

 Г-ѓа Елизабета Божиновска
 Член на Управен Одбор

 Г-дин Марко Микиќ
 Претседател на Управен одбор

Извештај за сеопфатната добивка (Биланс на успех)

За годината која заврши на ден 31.12.2019 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200		340.816.117	320.721.863
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	18	329.129.265	308.879.694
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		362.080.339	335.712.523
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		18.092.293	12.997.586
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		13.959.768	12.123.707
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		(899.013)	(1.711.536)
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	19	5.993.464	5.059.803
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		4.972.764	4.338.397
4. Позитивни курсни разлики	217		202.691	12.030
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		444.560	458.863
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		373.449	250.513
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		-	-
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		373.449	250.513
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕТО	223а		5.535	-
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	20	4.155.019	3.939.920
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	21	1.532.834	2.842.446
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		540.302.637	319.877.258
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	22	217.839.192	130.675.077
1. Бруто исплатени штети	228		195.768.302	112.562.919
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		1.420.995	11.373.812
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		11.883.882	-
5. Промени во бруто резервите за штети	232		52.704.385	29.485.970
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		17.328.618	-
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		-	-
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквизационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТ. РЕЗЕРВА ЗА ОСИГ. НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦ. РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУ, НЕТО ОД РЕОСИ. (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2. Промени во бруто матем. резерва за осиг. на живот каде инвест. ризик е на товар на осигу. – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		91.338	168.028
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	-
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		91.338	168.028
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	23	174.406.794	169.021.460
1. Трошоци за стекнување (253+254+255)	252	23.1	122.057.970	114.177.576
1.1 Провизија	253		66.351.240	66.482.273
1.2 Бруто	253а		31.809.141	32.046.777
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		29.267.033	20.096.007
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		(5.369.444)	(4.447.481)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	23.2	52.348.824	54.843.884
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		4.800.344	4.293.648
2.2 Трошоци за вработените	258		25.471.930	25.243.572
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		16.149.740	15.980.208
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.593.673	1.482.290
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		6.730.824	6.458.681
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		997.693	1.322.393
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		-	-
2.4 Останати административни трошоци	260		22.076.550	25.306.664
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		16.846.144	18.422.412
2.4.2 Материјални трошоци	260б		3.171.784	3.279.314
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		2.058.622	3.604.938
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	24	117.361.316	564.304
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		2.368.317	370.553
3. Негативни курсни разлики	264		299.269	80.224
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		114.302.110	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		114.302.110	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		391.620	113.527
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	25	24.164.435	23.336.744
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		24.164.435	23.336.744
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	26	(2.824.074)	(11.449.086)
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	27	9.263.636	7.560.731
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		-	844.605
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		199.486.520	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	28	-	-
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		-	844.605
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		199.486.520	-
XVI. ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/(ЗАГУБА)			-	-
Добивка/(загуба) од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба			-	-
ДОБИВКА/(ЗАГУБА) КОЈА ИМ ПРИПАЌА НА АКЦИОНЕРИТЕ	282		(199.486.520)	844.605

Извештај за паричните текови

за периодот 01.01.2019 до 31.12.2019 година

Опис на позиција 1	Број на позиција 2	Износ во денари	
		Тековна деловна година 3	Претходна деловна година 4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
   I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	436.319.829	382.190.813
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	363.353.024	353.000.419
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	29.212.500	-
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	43.754.305	29.190.394
   II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	465.924.479	336.258.513
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	191.421.682	109.476.485
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	26.335.520	13.627.911
4. Надоместоци и други лични расходи	310	73.290.351	74.038.602
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	94.723.089	84.819.017
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	-	-
8. Останати одливи од редовни активности	314	80.153.837	54.296.498
   III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	-	45.932.300
   IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	29.604.650	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
   I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	600.576.320	377.473.412
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	44.817	200.741
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	62.000	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	113.999.505	53.534.169
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	483.145.926	319.400.105
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	3.324.072	4.338.397

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
Извештај за паричните текови (продолжува)			
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	772.541.235	478.738.861
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	1.205.397	3.698.209
2. Одливи по основ на материјални средства	328	452.669	3.418.046
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентит.	330	325.430	2.033.284
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	84.990.000	113.480.000
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	685.567.739	356.109.322
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	171.964.915	101.265.449
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	268.023.049	60.367.920
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	175.794.648	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	92.228.401	60.367.920
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	63.242.685	488.608
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	63.242.685	488.608
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	204.780.364	59.879.312
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	-	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1.304.919.198	820.032.145
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1.301.708.399	815.485.982
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	3.210.799	4.546.163
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	-
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	7.123.645	2.645.676
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	(68.194)
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352)	353	10.334.444	7.123.645

Извештај за промени во капиталот

Во денари	Акционерски капитал	Прими и на емитирани акции	Резерви					Откупени сопстве-ни акции	Ревалори-зациона резерва	Нераспреде-лена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
			Законски резерви	Стату-тарни резер-ви	Резерви за сопстве-ни акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
Состојба на 1 јануари 2018	183.716.100	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	-	(84.293.936)	-	150.421.992
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2018 година – исправено	183.716.100	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	-	(84.293.936)	-	150.421.992
Добивка или загуба за 2018 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	844.605	844.605
Добивка или загуба за тековната 2018 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	844.605	844.605
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.2018	183.716.100	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	-	(84.293.936)	844.605	151.266.597

Извештај за промените во капиталот (продолжува)												
Во денари	Резерви							Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
Во денари	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
Состојба на 1 јануари 2019	183.716.100	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	-	(84.293.936)	844.605	151.266.597
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2019 година – исправено	183.716.100	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	-	(84.293.936)	844.605	151.266.597
Добивка или загуба за 2019 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(199.486.520)	(199.486.520)
Добивка или загуба за тековната 2019 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(199.486.520)	(199.486.520)
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	(215.244)	-	-	(215.244)
Нереализирани добивки/загуби од мат. сред	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	(215.244)	-	-	(215.244)
Реализирани добивки/загуби од фин. влож.расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	175.794.648	-	-	-	-	-	-	-	-	844.605	(844.605)	175.794.648
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	175.794.648	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	175.794.648
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-распределна на добивка од предходна година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	844.605	(844.605)	-
Состојба на 31.12.2019	359.510.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(215.244)	(83.449.331)	(199.486.520)	127.359.481

Белешки кон финансиските извештаи

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Друштвото за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) е акционерско друштво регистрирано во Република Северна Македонија, основано на 8 март 2003 година од страна на Институт за осигурувања INSIG Sh.a., Тирана, Албанија Тирана, Албанија. На 15.9.2016 година Друштвото ИНСИГ АД Скопје е ребрендирано во ЕУРОСИГ АД Скопје.

Во текот на 2019 година, настана промена на сопственичката структура на Друштвото со блок трансакција на македонската берза, каде што, GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG Aktiengesellschaft со седиште GRAZ AUSTRIA, откупува 100% на акционерскиот капитал, на 9.7.2019 година станува сопственик на акциите и е матична компанија на Друштвото.

Седиштето на Друштвото е на ул. Пиринска бр.23/1-1-5, 1000 Скопје.

Друштвото врши само работи од областа на осигурувањето и тоа: склучување и исполнување на договори за осигурување на имоти, како и спроведување на мерки за спречување, намалување и отстранување на штетите и ризиците што ги загрозуваат осигурените имоти. Предмет на работење на Друштвото е вршење на работи на неживотно осигурување во согласност со Законот за Осигурување, преку следните класи на осигурување:

Класа 1: Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода

Класа 3: Осигурувањето на моторни возила (каско)

Класа 5: Осигурувањето на воздухоплови (каско)

Класа 7: Осигурувањето на стока во превоз (карго)

Класа 8: Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди

Класа 9: Други осигурувања на имот

Класа 10: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

Класа 11: Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови

Класа 12: Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

Класа 18: Осигурување на туристичка помош (здравствено осигурување)

На 31 Декември 2019 година, Друштвото има 85 вработени (2018: 106 вработени).

Во текот на 2019 година и до денот на одобрување на овие финансиски извештаи во Друштвото имаше промена на клучен раководен кадар и тоа во период до 05 Авг 2019 година Претседател на Управен Одбор и Генерален Директор беше Арт Гаши. Од 06 Авг 2019 година до денот на доставување на овие извештаи Претседател на Управен Одбор и Генерален Директор е Марко Микиќ.

Општи информации (продолжува)

На денот на доставување на овие извештаи Управниот Одбор на Друштвото се состои од :

Марко Микиќ –Претседател на Управен одбор и Генерален Директор на друштвото,
Селаудин Имами – член на Управен одбор и Директор на Сектор Финансии,
Елизабета Божиновска – член на Управен одбор.

На денот на доставување на овие извештаи Надзорниот Одбор на Друштвото се состои од :

Отмар Едерер, Председател на Надзорен одбор,
Христоф Цетл, член на Надзорен одбор,
Зоран Лучиќ, член на Надзорен одбор.

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготвување и презентирање на финансиските извештаи

Податоците во приложените финансиски извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, ... 120/2018), Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на РМ“ бр. 27/02, ... 101/2019), подзаконската регулатива пропишана од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст “АСО”), како и во согласност со Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување („Службен весник на РМ“ бр. 5/11, ... 170/2019) и Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси („Службен весник на РМ“ бр. 169/10... 61/2016), пропишани од страна на АСО и кои се во примена од 1 јануари 2011 година.

Врз основа на членот 158-с точка 1) и член 122 став (1) точка 1) од Законот за супервизија на осигурување од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, донесен е Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување. Овој правилник почна да се применува од Друштвото од 1 јануари 2011 година. Во текот на 2019 година, АСО донесе правилник за изменување и дополнување на Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на РСМ“ бр. 170/2019).

Придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (во понатамошниот текст „Правилникот”), кои во поединечни делови отстапуваат од начинот на презентација на одредени позиции во финансиските извештаи во согласност на барањата на Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 1 - Презентација на финансиските извештаи.

Раководството на Друштвото го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и нивните толкувања врз финансиските извештаи како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Правилникот. Како резултат на тоа, раководството на Друштвото не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на финансиските извештаи во однос на МСС и МСФИ, кои се применуваат во периодот прикажан во приложените финансиски извештаи.

Основи за подготвување и презентирање на финансиските извештаи (продолжува)

Приложените финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен средствата класифицирани како расположливи за продажба кои се обелоденети по објективна вредност.

Презентацијата на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Друштвото, кои имаат ефекти на презентираниите вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Презентираните финансиски извештаи се искажани во македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Друштвото.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на проценка и идните периоди ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во финансиските извештаи се наведени во Белешка 4.

Финансиските извештаи на Друштвото се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 3 кон финансиските извештаи.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Класификација на договорите за осигурување

Договорите за осигурување се дефинираат како договори со кои Друштвото прифаќа значаен осигурителен ризик при отпочнувањето на договорот, согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен иден осигурен настан неповолно влијае на осигуреникот.

Важноста на осигурителниот ризик зависи истовремено од веројатноста на осигурителниот настан и степенот на потенцијалниот ефект.

Кога еден договор ќе биде класифициран како договор за осигурување, тој важи како таков до истекот на неговиот рок на важност, односно се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат, дури и ако осигурителниот ризик значајно се намали во текот на тој период.

Раководството на Друштвото верува дека сите склучени договори со осигурениците и договорите за реосигурување се во согласност со дефиницијата за договори за осигурување.

3.2 Признавање на приходи

Бруто приходи од премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на провизии за агенти или други обврски. Бруто полисираните (запишаните) премии се намалуваат за износот на вратените и поништени претходно полисирани премии во пресметковниот период.

Заработениот дел од премиите се признава како приход во моментот на склучување на договорот, врз основа на моделот на превземен ризик.

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето (“про-рата-темпорис” методата). Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик.

Приходи од камати

Приходите од камати се признаваат во добивката за годината како што настануваат, земајќи го предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка.

3.3 Трошоци и обврски по основ на штети од осигурувањето

Настанатите, пријавените и исплатените штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети, се признаваат како трошок врз основа на фактички исплатените износи на осигурениците кои ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на штетите коишто произлегуваат од настани што се случиле во текот на годината и се еднакви на износите утврдени на пресметковна основа бидејќи настануваат во истиот сметководствен период.

Настанатите, пријавени и неисплатени штети

Настанатите, пријавени и неисплатени штети, до крајот периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата. Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување во согласност со интерните правила на Друштвото и Правилникот за минималните стандарти за пресметка на техничките резерви, усвоен од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Други технички резерви се издвојуваат за планираните идни обврски и ризици од поголеми штети кои произлегуваат од осигурително покритие за одговорност на одредени ризици и обврски согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото спроведува тест на адекватноста на обврските на секој датум на известување во согласност со МСФИ 4, со цел да процени дали неговите признаени обврски од осигурување се адекватни. Друштвото изврши пресметка на дополнителните потребни резерви за неистечени ризици, на нето основа по класа на осигурување. Врз основа на овој тест, Друштвото во текот на 2017 год издвои дополнителна резерва за неистечени ризици како надополнување на резервата за преносни премии.

3.4 Премии од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување во нормалниот тек на работењето. Реосигурувањето Друштвото го обавува преку своето матично друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групацијата и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Премиите за реосигурување се признаваат како намалување на бруто приходите од премија во текот на периодот покриен со реосигурувањето во согласност со очекуваното однесување на реосигурителниот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување која се однесува за последователниот период, не се признава како расход туку се третира како незаработен дел од премијата за реосигурување на крајот на периодот на известување и е вклучен како одбитна ставка на резервирањата на преносната премија.

3.5 Трошоци за стекнување на осигурувањето

Трошоците за стекнување на осигурување вклучуваат трошоци за провизија, бруто плати за вработени во внатрешната продажна мрежа, трошоци за реклами и маркетинг, трошоци за печатење на полиси за осигурување и останати трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување.

Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување, кои настануваат во финансискиот период, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

3.6 Износи искажани во странска валута

Трансакциите извршени во странски валути се евидентираат според курсот кој важи на денот на трансакцијата. На секој известувачки датум, паричните средства искажани во странски валути се преведуваат во денари по курсот на Народна Банка на Република Северна Македонија на крајот на периодот на известување. Позитивните и негативните курсни разлики што произлегуваат од трансакциите во странски валути се вклучуваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат.

	2019	2018
	МКД	МКД
1 ЕУР	61.4856	61.4950
1 УСД	54.9518	53.6887

3.7 Оданочување

Тековен данок

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено, од страна на даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка за периодот, коригирана за одредени даночно непризнаени расходи, согласно законските одредби.

Одложен данок

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочливата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики и одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој што постои веројатност дека ќе постои добивка којашто ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночните стапки (и закони за даноци) коишто важат на крајот на периодот на известување. На 31 декември 2019 и 2018 година не постојат оданочиви или одбитни временски разлики и последователно, во овие финансиски извештаи не се признати никакви одложени даноци.

Оданочување (продолжува)

Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од осигурување како и другите приходи кои Друштвото ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата, доколку е применливо; побарувањата се искажани без ДДВ, а обврските се искажани со вклучен ДДВ.

3.8 Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати и нето платите се плаќаат од страна на Друштвото во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси претставуваат дефинирани планови за бенефиции и се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги. Не постојат дополнителни обврски според овие планови.

Во согласност со законските барања, Друштвото има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Друштвото за 2019 и 2018 година има евидентирано резервација за трошоци за пензионирање согласно пресметката од актуарот.

3.9 Наеми

Оперативен наем

Плаќањата за оперативниот наем се признаваат како трошок во добивката или загубата на праволинска основа во периодот за кој трае наемот.

Финансиски наем

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.10 Земјиште, опрема и нематеријални средства

Опремата и нематеријалните средства се евидентираат по набавната вредност намалена за акумулираната депрецијација и амортизација, и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои.

Земјата се евидентира по набавна вредност и не се пресметува депрецијација.

Почетното признавање ги вклучува фактурната вредност, увозните царински трошоци, други давачки при набавката кои се без право на враќање и сите други трошоци кои се прават со цел средството да се стави во работна состојба. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема не се капитализира како дел од таа опрема, туку поодделно се прикажува како нематеријално средство.

Опрема и нематеријални средства (продолжува)

Трошоците за редовно одржување и поправки на опремата се евидентираат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

Депрецијацијата и амортизацијата се пресметуваат на набавната вредност на средството, земајќи го во предвид проценетиот век на користење, со употреба на праволиниска метода. Проценетиот корисен век на средството и применетиот метод на депрецијација и амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година, и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на депрецијација и амортизацијата.

Проценетите годишни стапки на депрецијација и амортизација на опремата и нематеријалните средства се како што следи:

Компјутери	25%
Опрема и мебел	10% - 25%
Моторни возила	25%
Нематеријални средства	25%

Кога амортизираните средства се ставаат надвор од употреба, или на било кој начин се отуѓуваат, соодветната набавна вредност и исправката на вредноста се елиминираат од соодветните сметки.

Капиталните добивки или загуби реализирани со отуѓувањата се признаваат како приход или трошок.

Средства земени под наем - наемател

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.11 Загуби поради оштетување на материјалните средства

На крајот на периодот на известување, Друштвото ги преоценува сметководствените вредности на своите материјални средства за да утврди дали постојат навестувања дека дошло до загуби како резултат на намалување на вредноста на средствата. Ако постојат такви навестувања, се проценува надоместувачката вредност на средствата за да се утврдат евентуалните загуби поради оштетување. Доколку не е во можност да се процени надоместувачката вредност на поединечно средство, Друштвото го проценува надоместувачкиот износ на единицата која генерира парични текови а на која тоа средство и припаѓа.

Надоместувачката вредност е нето продажната цена или вредноста во употреба, во зависност од тоа која е поголема. За потребите на проценката на вредноста во употреба, се дисконтираат проценетите идни парични приливи до нивната сегашна вредност со примена на дисконтна стапка пред оданочување која ја одразува сегашната пазарна процена на временската вредност на парите и ризикот кој е специфичен за тоа средство.

Загуби поради оштетување на материјални средства (продолжува)

Ако проценетиот надоместувачки износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) е помал од сметководствената вредност, во тој случај сметководствената вредност на тоа средство (или на единицата која генерира парични текови) се намалува до надоместувачкиот износ. Загубите поради оштетување се признаваат веднаш како расход.

При последователното сторнирање на загубата поради оштетување, сметководствениот износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) се зголемува до ревидираниот проценет надоместувачки износ на тоа средство, при што поголемата сметководствена вредност не ја надминува сметководствената вредност која би била утврдена доколку во претходните години не би дошло до признаени загуби поради оштетување на тоа средство.

На ден 31 декември 2019 година, врз основа на проценка на Раководството на Друштвото, не постојат индикации за оштетување на вредноста на основните средства.

3.12 Финансиски средства

Класификација

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Со состојба на 31 Декември 2019 и 2018 година Друштвото ги има класифицирано уделите од инвестициски фондови во оваа категорија, односно како хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување.

Финансиски средства чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година Друштвото ги класифицира државните записи како финансиски средства чувани до доспевање.

Кредити и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. Со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година Друштвото ги класифицира парите и паричните еквиваленти, побарувањата од осигуреници и останатите побарувања од непосредни работи, орочените депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувањата во заеднички контролирани ентитети како кредити и побарувања.

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото ги класифицира обврзниците како финансиски средства расположливи за продажба.

Финансиски средства (продолжува)

Класификација на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон реосигурители, обврски по основ на осигурување и останати обврски.

Истите се евидентирани по нивна објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава кредитите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.

Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната набавна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиски средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на извештајот на финансиската состојба.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Финансиски средства (продолжува)

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување, кои се признаваат во добивките и загубите во периодот во кој се јавуваат.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

Оштетување на финансиски средства*Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност*

Друштвото редовно врши вреднување на ставките од билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од Билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, Законот за трговски друштва и согласно Правилникот за водење сметководство.

Друштвото ги класифицира своите побарувања во соодветни групи по основ на премија за осигурување, побарувања по основ на регрес и останати побарувања во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања. Врз основа на таа класификација, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Ризична категорија	Период на доцнење на датумот на финансиските извештаи	% на исправка на вредност
Категорија А	до 30 дена	0%
Категорија Б	од 31 до 60 дена	10%
Категорија В	од 61 до 120 дена	31%
Категорија Г	од 121 до 270 дена	51%
Категорија Д	од 271 до 365 дена	71%
Категорија Ѓ	над 365 дена	100%

Депризнавање на финансиски средства

Друштвото депризнава финансиските средства само во случај кога договорните права за средството истекуваат или се пренесува финансиското средство и соодветно сите ризици и права кои произлегуваат од сопственоста на друг ентитет.

3.13 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Не постојат финансиски обврски кои би се класифицирале како сопственички инструменти, бидејќи Друштвото не склучило било каков договор со којшто се обезбедува право на учество во остатокот на нето средствата на Друштвото по одземање на сите негови обврски.

Финансиските обврски се класифицирани како обврски спрема добавувачите, останати обврски и субординирани обврски.

Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврските спрема добавувачи и другите обврски се прикажани според нивната номинална вредност.

Обврски за настанати пријавени штети

Овие обврски се признаваат врз основа на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

Депризнавање на финансиски обврски

Друштвото ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

3.15 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

3.16 Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот.

Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и ревалоризациони резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

3.17 Нетирање

Средствата, обврските, приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиската состојба, односно извештајот за сеопфатната добивка само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи, и кога тоа е дозволено со стандардите и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

3.18 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

- а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;
- б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;
- в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице.

Поврзани лица вклучуваат:

- а) членови на потесно семејство;
- б) членови на орган на управување, надзорен орган или прокурист, како и членови на нивното потесно семејство;
- в) лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;
- г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;
- д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани.

4. КРИТИЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Презентацијата на финансиските извештаи, бара од Раководството на Друштвото да користи најдобро можни проценки и разумни претпоставки, кои имаат ефект на презентираниите вредности на средствата и обврските, обелоденувањето на потенцијалните побарувања и обврски на денот на составувањето на финансиските извештаи, како и на приходите и расходите во текот на периодот на известувањето. Овие проценки и претпоставки се засновани на информации кои се расположливи на денот на составување на финансиските извештаи. Подолу се наведени клучните претпоставки што се однесуваат на иднината и други извори на несигурност при вршење на оценките на крајот на периодот на известување, коишто ги зголемуваат ризиците за значајни прилагодувања на сметководствената вредност на средствата и обврските.

Проценка на настанати, пријавени и неисплатени штети

Секоја пријавена штета се проценува поединечно од страна на Друштвото земајќи ги во предвид околностите при настанување на штетата, достапните информации и искуството на Друштвото за големината и износот на сличните штети. Проценките на резервациите за овие штети базираат на информациите кои се достапни во моментот на проценката, меѓутоа конечната обврска по штетите може да варира како резултат на дополнителни промени на расположливите информации кои настанале од моментот на проценката до моментот на конечната исплата и ликвидирање на штетата.

Проценка на резервациите за настанати непријавени штети

Резервациите за настанати непријавени штети се прават со примена на Цхаин-Ладдер методата и со примена на други методи превземени од искуството на Групацијата за ваков тип на проценки. Износите за проценетите настанати непријавени штети може да се разликуваат во однос на пријавените штети во наредниот период.

Исправка на вредноста на побарувањата

Исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби како резултат на неможноста купувачите да ги исполнат своите обврски, применувајќи релевантни одлуки на Раководството. При утврдување на адекватноста на исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања, проценката е заснована на старосна анализа на побарувањата за премии, историските отписи, кредитните способности на клиентите и промените во условите на продажба. Ова вклучува и претпоставки за идното однесување на клиентите и соодветните идни наплати од нив. Раководството на Друштвото верува дека не е потребна дополнителна исправка.

Објективна вредност

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на побарувањата како и на другите финансиски средства и обврски со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации. Како резултат на ова објективната вредност не може веродостојно да се одреди во отсуство на активен пазар. Мислење на Раководството е дека, обелоденетите сметководствени вредности се валидни, во однос на тековните услови на пазарот.

Обврски спрема Националното Биро за Осигурување

Во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото, како и останатите осигурителни друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, има обврска кон Националното Биро за Осигурување во поглед на штетите кои произлегуваат од моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Исто така, во случај на ликвидирање на било кое од осигурителните друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, Друштвото заедно со останатите друштва е обврзано да учествува со свое учество во неисплатените штети кои произлегуваат од моторни возила.

Корисен век на средствата

Одредувањето на корисниот век на средствата се заснова на искуството за слични такви средства, како и очекуваниот технолошки развој и промени во пошироката економија, индустриските фактори или локалните пазари. Соодветноста на проценките на корисните векови на средствата редовно се прегледуваат за значајни промени во употребените претпоставки.

5. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер
Набавна вредност	
На 01 јануари 2018	4.599.318
Зголемување	3.698.209
На 31 Декември 2018	8.297.527
На 01 јануари 2019	8.297.527
Зголемување	1.205.397
На 31 Декември 2019	9.502.924
Акумулирана амортизација	
На 01 јануари 2018	3.292.490
Зголемување	1.153.623
На 31 Декември 2018	4.446.113
На 01 јануари 2019	4.446.113
Зголемување	1.553.202
На 31 Декември 2019	5.999.315
Нето евидентирана вредност	
На 01 јануари 2018	1.306.828
На 31 Декември 2018	3.851.415
На 31 Декември 2019	3.503.609

Залог врз нематеријални средства

На 31 декември 2019 и 2018 година, Друштвото нема дадено нематеријални средства под залог и истите во целост се користат за вршење на дејност на Друштвото.

6. ЗЕМЛИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ СРЕДСТВА КОИ НЕ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА

Со состојба 31 декември 2019 друштвото нема евидентирано вложување во земјиште (2018: 114.364.110 денари). На 04 Декември 2019 година, со Одлука од Надзорен Одбор, Друштвото склучи договор за продажба на земјиште кое не служи за вршење на дејноста и оствари капитална загуба во износ од 114.302.110 денари (белешка 24).

7. ВЛОЖУВАЊА**7.1 Вложувања во заеднички контролирани ентитети**

На 31 декември 2019 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 13.589.208 денари (2018: 13.263.778 денари) се однесуваат на основачки удел во Национално Биро за Осигурување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија. Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебни сметки во банки. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на неговото работење со осигурување на моторни возила.

8. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	2019	2018
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (нето вредност)	84.668.113	112.952.936
Финансиски вложувања расположливи за продажба	215.215.285	-
Финансиски вложувања за тргување	73.316.295	32.568.286
Депозити, заеми и останати пласмани	142.781.225	196.537.950
Вкупно	515.980.918	342.059.172

8.1 Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

	2019	2018
Државни записи со рок на достасување до една година	84.990.000	113.480.000
Акумулирана амортизација	(321.887)	(527.064)
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	84.668.113	112.952.936
Котирани	-	-
Некотирани	84.668.113	112.952.936
Вкупно	84.668.113	112.952.936

На 31 декември 2019 година Друштвото има финансиски вложувања чувани до достасување во државни записи со рок на доспевање до 1 година (2018: до 1 година) и каматни стапки од 0,6% до 0,8% (2018: од 0,9% до 1,2%).

8.2 Финансиски вложувања расположливи за продажба

	2019	2018
Државни обврзици со рок на достасување над една година	215.215.285	-
Вкупно	215.215.285	-

На 31 декември 2019 година Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во државни обврзици, со рок на доспевање од 15 до 30 години, (2018: нема) и каматни стапки од 2,45% до 4,1% (2018: нема).

8.3 Финансиски вложувања за тргување

Со состојба на 31 декември 2019 година, финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Нивната објективна вредност со состојба на 31 декември 2019 година изнесуваше 73.316.295 денари (2018: 32.568.286 денари) усогласена според вредноста на нето имотот по удел на Фондовите на тој датум.

Во текот на 2019 година, Друштвото од промена на објективната вредност на вложувањата кои се чуваат за тргување, оствари приход во вкупен износ од 444.560 денари (2018: 458.863 денари) (белешка 19).

8.4 Депозити, заеми и останати пласмани

	2019	2018
Орочени депозити во домашни банки (во денари)	142.772.000	165.772.000
Орочени депозити во домашни банки (во странска валута)	-	30.747.500
Останати пласмани	9.225	18.450
Вкупно	142.781.225	196.537.950

На 31 декември 2019 година Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки кои имаат рок на доспевање од 12 до 24 месеци (2018: до 12 месеци) и каматни стапки од 1,1% до 2,1% (2018: 1,1% до 2,5%)

9. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2019	2018
Бруто резерва за преносна премија		
Состојба на 01 Јануари	919.429	2.630.965
Движење во тековна година (Белешка 18)	(899.013)	(1.711.536)
Состојба на 31 Декември	20.416	919.429
Бруто резерви за штети		
Состојба на 01 јануари	-	-
Движење во тековна година (Белешка 17)	17.328.618	-
Состојба на 31 Декември	17.328.618	-
Дел за реосигурување во бруто технички резерви	17.349.034	919.429

10. ПОБАРУВАЊА

Побарувањата се прикажани во бруто износ намалени за исправката на вредноста на побарувањата од договори за осигурување во согласност со Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

	2019	2018
Побарувања од осигуреници	42.707.165	34.732.695
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(27.579.634)	(19.553.001)
	15.127.531	15.179.694
Побарувања од посредници	9.843.095	19.029.525
Исправка на вредност на побарувања од посредници	(1.181.297)	(12.032.004)
	8.661.798	6.997.521
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	19.513.008	21.832.155
Побарувања за финансиски вложувања	1.648.692	275.876
Останати побарувања	3.077.228	6.172.723
Исправка на вредност на останати побарувања од непосредни работи на осигурување	(15.920.530)	(11.036.842)
	8.318.398	17.243.912
Вкупно	32.107.727	39.421.127

Побарувања (продолжува)

Движењето на сметката на исправка на вредност на побарувања по сите основи во текот на 2019 и 2018 година е како што следи:

	2019	2018
На 1 јануари	42.621.846	55.725.943
Дополнителна исправка за годината/(Ослободување на исправка) на побарувањата од осигуреници, нето (Белешка 26)	8.026.634	305.981
Дополнителна исправка за годината/(Ослободување на исправка) на побарувања од посредници, нето (Белешка 26)	(10.850.708)	(11.755.067)
Дополнителна исправка за годината/(Ослободување на исправка) останати побарувања од непосредни работи на осигурување, нето (Белешка 27)	4.883.689	4.594.865
Отпис на побарувања	-	(6.249.875)
На 31 декември	44.681.461	42.621.847

Во текот на 2019 година, Друштвото нема извршено отпис на побарувања поради ненаплатливост (2018: 6.249.875 денари).

Анализата на старосната структура на побарувања од осигуреници и од посредници со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година е како што следи:

	2019	2018
Недоспеани побарувања	5.858.394	5.784.561
	5.858.394	5.784.561
Доспеани побарувања		
до 30 дена	11.005.486	8.504.898
31-60 дена	2.721.988	3.442.640
61-120 дена	2.731.459	3.664.986
121-270 дена	4.764.880	3.859.376
271 - 365 дена	956.168	1.366.146
над 365 дена	24.511.885	27.139.614
Доспеани побарувања	46.691.866	47.977.659
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(28.760.931)	(31.585.005)
Вкупно	23.789.329	22.177.215

11. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ)

	Опрема и канцелар иски мебел	Компјутери	Моторни возила	Останати средства	Мат.сред. под фин.лизинг	Вкупно
Набавна вредност						
На 01 јануари 2018	3.835.021	5.605.627	4.861.753	2.541.412	1.847.228	18.691.041
Зголемување	331.832	15.876	682.237	2.270.649	-	3.300.594
Расходување	(23.540)	(4.883)	-	(172.318)	-	(200.741)
На 31 Декември 2018	4.143.313	5.616.620	5.543.990	4.639.743	1.847.228	21.790.894
На 01 јануари 2019	4.143.313	5.616.620	5.543.990	4.639.743	1.847.228	21.790.894
Зголемување	65.344	14.187	-	373.139	-	452.670
Продажби и расходување	(508.159)	(159.362)	(2.151.205)	(3.450)	-	(2.822.176)
На 31 Декември 2019	3.700.498	5.471.445	3.392.785	5.009.432	1.847.228	19.421.388
Акумулирана амортизација						
На 01 јануари 2018	3.303.027	3.790.234	1.426.074	374.838	153.937	9.048.110
Амортизација за годината	270.317	891.348	1.306.163	210.390	461.807	3.140.025
Расходување	(23.540)	(4.883)	-	(89.030)	-	(117.453)
На 31 Декември 2018	3.549.804	4.676.699	2.732.237	496.198	615.744	12.070.682
На 01 јануари 2019	3.549.804	4.676.699	2.732.237	496.198	615.744	12.070.682
Амортизација за годината	189.610	562.763	1.341.182	691.780	461.807	3.247.142
Продажби и расходување	(505.865)	(158.060)	(2.061.572)	(2.301)	-	(2.727.798)
На 31 Декември 2019	3.233.549	5.081.402	2.011.847	1.185.677	1.077.551	12.590.026
Нето евидентирана вредност						
На 01 јануари 2018	531.994	1.815.393	3.435.679	2.166.574	1.693.291	9.642.931
На 31 Декември 2018	593.509	939.921	2.811.753	4.143.545	1.231.484	9.720.213
На 31 Декември 2019	466.949	390.043	1.380.938	3.823.755	769.677	6.831.362

Залог врз опрема

На 31 декември 2019 и 2018 година, Друштвото нема дадена опрема и возила под залог и истите во целост се користат за вршење на дејноста на Друштвото.

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2019	2018
Парични средства во банка	10.332.395	6.891.092
Благајна	2.049	232.553
Вкупно	10.334.444	7.123.645

13. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2019	2018
Одложени трошоци за премија-стекнување (Белешка 23)	63.356.903	57.987.459
Останати одложени трошоци	10.580	14.900
Вкупно	63.367.483	58.002.359

Трошоците за стекнување на полиси за осигурување ги вклучуваат провизијата, потрошени материјали - полиси за осигурување, бруто платите на продажна мрежа и други трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување.

Горенаведените трошоци за стекнување на нови или обновување на постоечките договори за осигурување, кои настануваат во периодот на известување, се разграничуваат до степен до кој што ќе се покријат од идните приходи.

14. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ**14.1 ЗАПИШАН КАПИТАЛ**

На 31 декември 2019 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 5.859 обични акции (2018: 3.000 обични акции) со номинална вредност од 1,000 ЕУР по акција. Сопственик на 100% од акциите е GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA (2018: Институт за осигурување АД-ИНСИГ АД Тирана, Албанија). Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса.

	2019	Бр.на акции 2018	Запишан капитал во денари 2019	2018
Состојба на 1 јануари	3.000	3.000	183.716.100	183.716.100
Запишани акции во текот на годината	2.859	-	175.794.648	-
Состојба на 31 декември	5.859	3.000	359.510.748	183.716.100

Во Јули 2019 година, доаѓа до промена на сопственичката структура на Друштвото со блок трансакција на македонската берза, каде што, GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG со седиште во Herrengasse 18-20, 8010 Graz AUSTRIA, откупува 100% од акционерскиот капитал и станува сопственик на акциите.

На ден 26.08.2019 година одржано е вонредно Собрание на акционери на кое се донесе Одлука за зголемување на основната главнина на Друштвото ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје со парични влогови преку издавање на четврта емисија на 2.859 обични акции по пат на приватна понуда.

14.2 ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ

Резерви за сигурност

Во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото е должно да издвојува во резервите за сигурност најмалку една третина од остварената добивка во годината (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од предходни години). Кога овие резерви ќе надминат 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексит на пораст на цените на мало, Друштвото не е должно да издвојува од добивката за резервите за сигурност.

Резервите за сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подлог временски период.

Со состојба на 31 декември 2019 година, резервите за сигурност изнесуваат 40.585.544 денари (2018: 40.585.544 денари).

Општа Резерва

Во согласност со локалната законска регулатива, Друштвото до 31 декември 2011 беше обврзано секоја година да издвојува задолжителна општа резерва, која се формира со одземање на 15% од нето добивката. Издвојувањето се врши се до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загубата, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи за исплата на дивиденди.

Согласно измените и дополнувањата на Законот за супервизија од 2011 година, се укинува обврската на Друштвото да пресметува и издвојува задолжителна општа резерва согласно Законот за трговски друштва.

Со состојбата на 31 декември 2019, општата резерва изнесува 10.414.284 денари (2018: 10.414.284 денари).

Дивиденда

Во текот на 2019 година, Друштвото не исплати дивиденда (2018: нема).

14.3 СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

На 28.10.2019 година од страна на GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA, е одобрен и исплатен Субординиран заем во износ од 92.228.400 денари односно 1.500.000 ЕУР со цел да се подобри капиталната адекватност и развојот на Друштвото. Субординираниот заем претпоставува во случај на стечај или на ликвидација на друштвото за осигурување, овие обврски ќе бидат исплатени пред измирување на обврските спрема акционерите на друштвото за осигурување и носителите на хартии од вредност со неопределен рок на доспевање, но по измирување на обврските спрема останатите доверители.

Субординирани обврски (продолжува)

На 03.11.2018 година од страна на ИНСИГ Ш.А.Тирана Албанија, е одобрен и исплатен Субординиран заем со цел да се подобри капиталната адекватност и развојот на Друштвото. Субординираниот заем претпоставува во случај на стечај или на ликвидација на друштвото за осигурување, овие обврски ќе бидат исплатени пред измирување на обврските спрема акционерите на друштвото за осигурување и носителите на хартии од вредност со неопределен рок на доспевање, но по измирување на обврските спрема останатите доверители.

На 01.11.2019 година, согласно Потпишаната спогодба на 30.10.2019 година за раскин на договорот за Субординиран Долг пор бр.0202-19/2 од 02.11.2018 и согласно Решението за давање согласност од Агенција за Супервизија на осигурување бр.08-1-1012 од 30.10.2019 година, вратен е Субординираниот долг према ИНСИГ Ш.А.Тирана Албанија на износ 981.672 ЕУР.

Со состојба на 31 декември 2019 година, субординираните обврски изнесуваат 92.228.400 денари (2018: 60.367.920 денари) односно 1.500.000 ЕУР (2018: 981.672 ЕУР), со еднократно доспевање на истекот на кредитот, кој е во траење од 5 години (2018: 10 години) со каматна стапка од 2% годишно (2018: 4% годишно).

Со состојба на 31 декември 2019 година, обврската по камата за субординираниот заем изнесува 353.753 денари (2018: 370.553 денари).

15. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година, бруто техничките резерви на Друштвото се состојат од следниве видови резерви: бруто резерви за преносни премии, резерви за штети и бруто еквализациони резерви.

	2019			2018		
	Бруто	Реосигурување (белешка 9)	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Настанати, пријавени штети	134.005.078	(17.328.618)	116.676.460	98.070.127	-	98.070.127
Настанати, но непријавени штети	91.460.868	-	91.460.868	74.691.434	-	74.691.434
Бруто еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Преносна премија	185.816.321	(20.416)	185.795.905	171.856.553	(919.429)	170.937.124
Состојба на 31 декември	411.282.267	(17.349.034)	393.933.233	344.618.114	(919.429)	343.698.685

Резерви за штети

	Бруто	Реосигурување (белешка 9)	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 01 јануари	172.761.561	-	172.761.561	143.275.591	-	143.275.591
Резерви за настанати, пријавени штети (белешка 22)	35.934.951	(17.328.618)	18.606.333	15.570.501	-	15.570.501
Резерви за настанати, но непријавени штети (белешка 22)	16.769.434	-	16.769.434	13.915.469	-	13.915.469
Останати технички резерви за неистечен ризик	-	-	-	-	-	-
Еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	225.465.946	(17.328.618)	208.137.328	172.761.561	-	172.761.561

Преносна премија

	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 01 јануари	171.856.553	(919.429)	170.937.124	159.732.846	(2.630.965)	157.101.881
Полисирана премија во тековна година	362.080.339	(18.092.293)	343.988.046	335.712.523	(12.997.586)	322.714.937
Заработената премија во тековната година	(348.120.571)	18.991.306	(329.129.265)	(323.588.816)	14.709.122	(308.879.694)
Состојба на 31 декември	185.816.321	(20.416)	185.795.905	171.856.553	(919.429)	170.937.124

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)

Настанатите, пријавени и неисплатени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2019	2018
Автоодговорност	106.087.439	79.328.095
Каско	4.447.477	3.915.789
Имот	1.050.523	742.939
Незгода	2.373.926	1.605.084
Зелена карта	19.601.890	12.222.096
Здравствено патничко осигурување	443.823	255.124
Вкупно	134.005.078	98.070.127

Настанати, но непријавени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2019	2018
Автоодговорност	73.848.846	62.909.376
Каско	99.005	83.734
Имот	46.049	46.664
Незгода	5.645.043	3.177.482
Зелена карта	11.032.330	7.807.982
Здравствено патничко осигурување	418.846	113.049
Одговорност	370.749	553.147
Вкупно	91.460.868	74.691.434

Преносната премија по класи на осигурување е прикажана во следната табела:

	2019	2018
Автоодговорност	135.871.287	124.380.848
Зелена карта	31.270.498	27.409.929
Гранични полиси	266.645	296.625
Здравствено осигурување	591.369	683.282
ЦМР	129.734	208.154
Автоодговорност плус	-	-
Каско	6.294.589	7.642.549
Осигурување на имот	3.584.046	3.429.452
Одговорност	303.990	521.856
Осигурување на патници	-	-
Стока во транспорт	2.286	42.841
Лична незгода	7.501.877	7.241.017
Вкупно	185.816.321	171.856.553

Бруто еквализациона резерва

Еквализационата резерва претставува дополнителна резерва за штети по договори за осигурување. Еквализационата резерва се издвојува заради израмнување на нерамномерното настанување на штети, односно израмнување на каков било технички дефицит или натпросечен годишен коефициент на штети. Пресметката е направена врз основа на Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Со состојбата на 31 декември 2019 година бруто еквализациона резерва изнесува нула (2018: нула).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)

Според правилникот за МИНИМАЛНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ПРЕСМЕТКА НА ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ, за 2018 и 2019 година се вкалкуирани и резерви за индиректни трошоци за обработка на штети.

Во текот на 2019 год. Друштвото има издвоено Резерви за неистечени ризици во износ од 5.350.794 МКД (2018: 7.463.746 МКД).

16. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	2019	2018
Одложени даночни обврски	-	-
Тековни даночни обврски	270.932	220.614
Вкупно	270.932	220.614

Тековните даночни обврски претставуваат главно даноци за агентските провизии.

17. ОБВРСКИ

	2019	2018
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	24.717	8.263.849
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	23.772.909	7.883.513
Обврски по основ на финансиски лизинг	270.853	761.341
Останати обврски	7.179.391	15.071.688
Вкупно	31.247.870	31.980.391

Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување во износ од 24.717 денари (2018: 8.263.849 денари) се однесуваат на обврски кон реосигурителот GRACER VEKSELSTIGE Graz Austria во износ од 22.135 денари и кон основачот Институт за осигурување АД-ИНСИГ Тирана, Албанија во износ од 2.582 денари (2018: обврски кон реосигурителот Сиа Маи Реиншуранс Брокерс, Латвија во износ од 8.263.849 денари).

Останати обврски од непосредни работи на осигурување

	2019	2018
Обврски по основ на учество во Гарантен Фонд	325.430	1.973.284
Обврски за судски трошоци по основ на регрес од НО	201.358	240.601
Обврски по основ на провизија на застапници во осигурувањето	956.368	695.431
Обврски по основ на провизија на осигурително брокерски друштва	1.659.961	2.504.935
Обврски по основ на провизија на останати субјекти	179.716	278.045
Обврски по основ на противпожарен придонес	531.275	605.516
Обврски по основ на останати законски пропишани давачки	2.590.183	1.585.701
Обврски за примани аванси по основ на надомест на штети (Белешка 9)	17.328.618	-
Вкупно	23.772.909	7.883.513

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Обврски (продолжува)**Останати обврски**

	2019	2018
Обврски спрема вработените	4.822.025	4.781.325
Обврски спрема добавувачи во земја	1.560.430	2.782.736
Обврски спрема добавувачи во странство	-	170.644
Останати краткорочни обврски, други	796.936	7.246.983
Вкупно	7.179.391	15.071.688

18. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Година што завршува на 31 декември 2019

	Бруто полисирана премија	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 9)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	249.486.720	11.490.439	3.471.333	-	234.524.948
Гранични полиси	2.003.978	(29.980)	-	-	2.033.958
Зелен картон	69.767.506	3.860.569	12.774.270	-	53.132.667
Здравствено осигурување	6.006.782	(91.913)	-	-	6.098.695
Осигурување на имот	5.989.239	154.594	1.819.015	(723.001)	3.292.629
Каско осигурување	12.123.492	(1.347.960)	-	-	13.471.452
Лични незгоди	15.775.308	260.860	-	-	15.514.448
ЦМР	221.630	(78.420)	-	-	300.050
Стока во транспорт	15.691	(40.555)	-	-	56.246
Одговорност	689.993	(217.866)	27.675	(176.012)	704.172
ВКУПНО	362.080.339	13.959.768	18.092.293	(899.013)	329.129.265

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Заработена премија (нето приходи од премија) (продолжува)

Година што завршува на 31 декември 2018

	Бруто полисирана премија	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 9)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	230.314.389	4.535.126	2.540.946	-	223.238.317
Гранични полиси	1.769.355	3.858	-	-	1.765.497
Зелен картон	63.228.036	5.714.066	7.919.323	-	49.594.647
Здравствено осигурување	6.364.177	(105.331)	-	-	6.469.508
Осигурување на имот	6.191.314	(17.143)	2.199.128	(1.710.885)	2.298.444
Каско осигурување	11.518.760	1.714.276	-	-	9.804.484
Лични незгоди	14.491.428	368.528	-	-	14.122.900
ЦМР	509.819	32.249	-	-	477.570
Стока во транспорт	136.362	30.913	-	-	150.449
Одговорност	1.188.883	(152.835)	338.189	(651)	1.002.878
ВКУПНО	335.712.523	12.123.707	12.997.586	(1.711.536)	308.879.694

19. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2019	2018
Приходи од камати		
Приходи од камати од дадени депозити	3.034.422	2.945.604
Приходи од камата од хартии од вредност	1.646.786	1.116.917
Приходи од вложени средства во Гарантен Фонд	291.556	275.876
	4.972.764	4.338.397
Позитивни курсни разлики		
Позитивни курсни разлики	202.691	12.030
	202.691	12.030
Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) (белешка 8.3)	444.560	458.863
Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања	373.449	250.513
	818.009	709.376
Вкупно	5.993.464	5.059.803

20. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2019	2018
Приходи од Гарантен Фонд по основ на надомест за обработка на штети од неосигурани и непознати моторни возила	744.150	639.600
Приходи од Гарантен Фонд по основ на реализирани регресни побарувања (вонсудски и судски)	2.661.837	2.774.082
Приходи од друштвата за осигурување по основ на надомест за обработка на услужни исплатени штети	743.496	526.238
Останати приходи	5.536	-
ВКУПНО	4.155.019	3.939.920

21. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2019	2018
Приходи по основ на казни и надоместоци	935.510	906.982
Останати приходи	597.324	1.935.464
ВКУПНО	1.532.834	2.842.446

22. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

	Бруто		Реосигурување		Нето	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Настанати, исплатени штети во тековната година	195.768.302	112.562.919	(11.883.882)	-	183.884.420	112.562.919
Промени во резервите за штети (белешка 15)	52.704.385	29.485.970	(17.328.618)	-	35.375.767	29.485.970
Приходи од регресни побарувања	(1.420.995)	(11.373.812)	-	-	(1.420.995)	(11.373.812)
Настанати штети (нето трошоци за штети)	247.051.692	130.675.077	(29.212.500)	-	217.839.192	130.675.077

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Настанати штети (нето трошоци за штети) (продолжува)

Следната табела ги прикажува трошоците за штети по класи на осигурување:

							2019
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурит елите во исплатени е штети	Учество на реосигурит елите во промените резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно	
Автоодговорност	151.094.671	37.698.814	(11.883.882)	(17.328.618)	(1.420.995)	158.159.990	
Гранични полиси	215.532	-	-	-	-	215.532	
Зелен картон	24.226.972	10.604.142	-	-	-	34.381.114	
Здравствено осигурување	1.644.956	494.506	-	-	-	2.139.462	
Осигурување на имот	980.352	306.969	-	-	-	1.287.321	
Каско осигурување	7.625.952	546.959	-	-	-	8.172.911	
Лични незгоди	9.952.192	3.236.403	-	-	-	13.188.595	
Одговорност	27.675	(183.408)	-	-	-	(155.733)	
Вкупно	195.768.302	52.704.385	(11.883.882)	(17.328.618)	(1.420.995)	217.839.192	

							2018
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигури телите во исплатени те штети	Учество на реосигури лите во промените во резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно	
Автоодговорност	88.522.250	26.198.726	-	-	(11.373.812)	103.347.164	
Гранични полиси	81.495	-	-	-	-	81.495	
Зелен картон	11.283.029	793.746	-	-	-	12.076.775	
Здравствено осигурување	1.367.156	(86.431)	-	-	-	1.280.725	
Осигурување на имот	1.482.204	259.557	-	-	-	1.741.761	
Каско осигурување	5.880.532	1.605.333	-	-	-	7.485.865	
Лични незгоди	3.946.253	517.252	-	-	-	4.463.505	
Одговорност	-	197.787	-	-	-	197.787	
Вкупно	112.562.919	29.485.970	-	-	(11.373.812)	130.675.077	

23. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО**23.1 Трошоци за стекнување**

	2019	2018
Провизија	66.351.240	66.482.273
Плати за вработени-продажба	31.809.141	32.046.777
Трошоци за маркетинг	28.755.584	19.457.584
Трошоци за печатење полиси	511.449	638.423
Промена во одложени трошоци за стекнување	(5.369.444)	(4.447.481)
Вкупно	122.057.970	114.177.576

Во продолжение е прикажана промената во одложените трошоци за стекнување за годините кои завршуваат на 31 декември 2019 и 2018 година:

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Нето трошоци за спроведување на осигурувањето (продолжува)
Трошоци за стекнување (продолжува)

	2019	2018
На 1 јануари	57.987.459	53.539.978
Промена на одложени трошоци за стекнување на полиси за осигурување	5.369.444	4.447.481
На 31 декември (Белешка 13)	63.356.903	57.987.459

23.2 Административни трошоци

	2019	2018
Трошоци за вработените		
- плати за администрација и проценка и ликвидација	16.149.740	15.980.208
- останати трошоци за вработени	9.322.190	9.263.364
Трошоци за наемнини	10.705.970	10.756.258
Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување	-	1.950.922
Трошоци за телекомуникациски и транспортни услуги (ПТТ)	1.601.709	1.587.936
Трошоци за даноци и придонеси - такси	510.092	678.403
Трошоци за ел.енергија и комунални услуги	1.090.674	1.249.665
Трошоци за потрошено гориво	1.095.908	1.019.441
Амортизација на материјални и нематеријални средства	4.800.344	4.293.648
Трошоци за банкарски услуги	884.402	685.687
Трошоци за ревизија	719.444	453.021
Трошоци за останати услуги, адвокатски трошоци и техничка консултација	267.698	103.943
Трошоци за преводи и нотеризации	503.843	626.614
Трошоци за услуги за одржување на мрежата и ИТ	957.324	932.476
Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци	344.674	532.002
Трошоци за репрезентација	215.977	632.580
Трошоци за услуги за одржување на објекти	280.047	172.927
Трошоци за квалификации (обука)	155.512	228.446
Трошоци за претплата на весници и списанија	28.900	38.500
Трошоци за резервирања за пензиски планови, нето	484.412	(9.410)
Трошоци за канцелариски и потрошен материјали	402.108	396.010
Останати трошоци	1.827.856	3.271.243
Вкупно	52.348.824	54.843.884

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Трошоци за вработените

Трошоците за плата во Друштвото се евидентираат поделено, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци.

Обврските по основ на нето плати, придонеси и останати трошоци за вработени на Друштвото се прикажани во вкупен износ.

	2019	2018
Нето плати	37.637.892	37.683.182
Придонеси	18.645.486	18.284.774
Останати трошоци за вработени	997.693	1.322.393
Вкупно	57.281.071	57.290.349

24. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2019	2018
Трошоци од камати за субординиран заем	2.368.317	370.553
Негативни курсни разлики	299.269	80.224
Реализирани загуби од продажба на финансиски имот – капитална загуба (белешка 6)	114.302.110	-
Останати трошоци од вложувања	391.620	113.527
Вкупно	117.361.316	564.304

25. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2019	2018
Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила	9.334.495	9.544.945
Трошоци по основ на противпожарен придонес	5.255.787	5.046.176
Премија предадена во реосигурување по основ на неосигурани и непознати моторни возила	250.868	224.642
Трошоци по основ на останати законски давачки	3.699.718	3.516.167
Трошоци по основ на финансирање на супервизорскиот орган	2.193.380	1.586.476
Трошоци по основ на финансирање на Националното биро за осигурување	2.541.270	2.462.661
Судски трошоци по основ регрес на НО	888.917	955.677
Вкупно	24.164.435	23.336.744

26. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА

	2019	2018
Дополнителна исправка на побарувањата по основ на преммија	8.092.065	223.935
(Ослободување на исправка) на побарувања по основ на премија	(10.916.139)	(11.673.021)
Вкупно (Белешка 10)	(2.824.074)	(11.449.086)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

27. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2019	2018
Платени казни и надоместоци по друга основа	385.480	1.353.149
Загуби поради обезвреднување на останатите побарувања, освен побарувања по основ на премија за осигурување (Белешка 10)	4.883.689	4.594.865
Останати, вонредни расходи и расходи од прет.год.	3.900.089	1.529.429
Расходи од неотпишана вредност на основите средства	94.378	83.288
	9.263.636	7.560.731

28. ДАНОЧЕН РАСХОД

	2019	2018
Тековен даночен трошок (данок на добивка)	-	-
Одложен данок на добивка	-	-
	-	-

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход со билансот на успех за годините што завршуваат на 31 декември 2019 и 2018 година:

	2019	2018
(Загуба)/Добивка пред оданочување	(199.486.520)	844.605
Неодбитни трошоци за даночни цели	982.696	3.405.546
Даночна основица	(198.503.824)	4.250.151
Намалување на даночна основица	-	(4.250.151)
Пресметан данок на добивка	-	-
Ефективна даночна стапка	-	-

29. ЗАРАБОТКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната заработка (загуба) по акција е пресметана така што нето добивката/загубата за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината:

	2019	2018
(Загуба)/Заработка која припаѓа на акционерите	(199.486.520)	844.605
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето (загуба)/добивка која припаѓа на имателите на обични акции	(199.486.520)	844.605
Пондериран просечен број на обични акции	3.995	3.000
Основна (загуба)/заработка по акција (Денари по акција)	(49.934)	282

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Податоци за коефициент на штети, коефициент на трошоци и комбиниран коефициент – по класи на осигурување

	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	Коефициент на штети	Коефициент на штети	Коефициент на трошоци	Коефициент на трошоци	Бруто комбиниран коефициент	Бруто комбиниран коефициент
незгода	85,0%	31,6%	49,1%	52,8%	134,1%	84,4%
каско	60,7%	76,4%	42,7%	54,6%	103,4%	131,0%
карго	-	-	(19,6%)	-	(19,6%)	-
имот пожар	90,7%	199,8%	117,3%	202,1%	208,0%	401,9%
имот останато	-	-	45,9%	53,4%	45,9%	53,4%
АО	66,6%	42,0%	64,0%	61,4%	130,6%	103,4%
одговорност	(22,1%)	19,7%	54,4%	69,8%	32,3%	89,5%
здраствено патничко	35,1%	19,8%	52,3%	56,9%	87,4%	76,7%
Вкупно	66,2%	42,3%	62,3%	61,1%	128,5%	103,4%

30. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Со состојбата на 31 декември 2019 и 2018 година трансакциите со поврзани лица во текот на 2019 и 2018 година биле како што следи:

2019	Матично друштво	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	-	1.460.207	-	1.460.207
Побарувања	-	1.460.207	-	1.460.207
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	1.460.207	-	1.460.207
Вложувања	-	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	92.604.288	2.582	-	92.606.870
Обврски	92.604.288	2.582	-	92.606.870
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	22.135	2.582	-	24.717
-Останати обврски (белешка 14.3)	92.582.153	-	-	92.582.153
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	1.545.213	1.983.326	-	3.528.539
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	3.108.279	3.108.279
Вкупно расходи	381.423	3.832.591	3.108.279	7.322.293

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзани лица (продолжува)

2018	Матично друштво	Ентитети кои имаат заедничка контрола или значително влијание врз друштвото	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	1.827.534	218.328	-	2.045.862
Побарувања	1.827.534	218.328	-	2.045.862
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	1.827.534	218.328	-	2.045.862
Вложувања	-	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	60.367.920	-	-	60.367.920
Обврски	60.367.920	-	-	60.367.920
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	-	-	-	-
-Останати обврски	60.367.920	-	-	60.367.920
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	-	-	-	-
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	5.985.844	5.985.844
Вкупно расходи	2.199.192	-	5.985.844	8.185.036

31. ТРАНСАКЦИИ СО НАЦИОНАЛНО БИРО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

	2019	2018
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.589.208	13.263.778
Побарувања од Национално Биро за Осигурување	2.828.769	4.422.830
Обврски кон Национално Биро за Осигурување	526.788	2.213.885
Приходи од вложувања	129.582	275.876
Приходи за обработка на штети	744.150	639.600
Приходи од реализирани регресни побарувања	2.661.837	2.774.082
Трошоци	12.126.633	12.232.248

*Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)*

32. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и редовно ги следи значајните судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Друштвото издвојува резерви за судски спорови кои се вклучени во резервите за штети.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

33. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2019 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви.

На 27 Јуни 2019 година, Агенцијата за супервизија на осигурување до Друштвото достави Наредба бр. УП1-08-2-533 за отстранување на незаконитостите утврдени во Записникот од спроведената теренска супервизија на Друштвото бр. УП1-08-2-533 од 17 Мај 2019 година. Согласно Наредбата Друштвото е должно да ги почитува одредбите од член 77 од Закон за супервизија на осигурување. Понатаму, во однос на неусогласеноста на Друштвото со член 86 став (2) од Закон за супервизија на осигурување, се задолжува Друштвото во рок од 120 дена од денот на прием на Наредбата, да достави извештај за отстранување на незаконитостите и документираните докази. Друштвото во текот на 2019 година презема активности и се усогласи со член 77 од Закон за супервизија на осигурување.

Собранието на акционери на седницата одржана на 26 Август 2019 година донесе одлука за зголемување на основната главнина на Друштвото преку издавање на нови акции од четврта емисија по пат на приватна понуда. Друштвото ќе изврши зголемување на основната главнина со издавање на нов 2,859 обични акции од четврта емисија по пат на приватна понуда во висина од 2,859,000 евра по среден курс на НБРСМ, објавен на денот пред донесување на одлуката за зголемување на основната главнина со влогови.

Усогласеност со законската регулатива (продолжува)

На 29 Август 2019 година, Друштвото поднесе барање до Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија за одобрување на издавање на нови акции од четврта емисија преку приватна понуда на хартии од вредност. Од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија беше доставено решение за одобрување на издавање на нови акции. Друштвото ја спроведе донесената одлука од Собрание на акционери.

На 28 Октомври 2019 година, Управниот одбор на Друштвото донесе одлука за склучување на договор за субординиран долг на износ 1,500,000 евра со матичната компанија Гразер Весшелсеитиге Грац Австрија (белешка 14.3).

34. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИ РИЗИК

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето со ризикот од осигурување е клучен за работењето на Друштвото. Целта е да се одберат средства чии рокови и износи на доспевање ќе бидат усогласени со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по договорите за осигурување.

Осигурителната активност на Друштвото претставува покривање на штети на лица или правни субјекти – осигуреници на Друштвото, што произлегуваат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и обемот на штетите што произлегуваат од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити на суми на осигурување, процедури за одобрување при прием на ризици во осигурување, ценовни тарифи, процедури за пријава, процена и решавање на штети и централизирано управување со реосигурувањето.

Политика на превземање ризик

Политиката на Друштвото при склучување договори за осигурување е постигнување дисперзија на ризикот, со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на широко портфолио со исти или слични ризици во текот на повеќегодишен период, со што се изедначува резултатот, односно се ублажува променливоста на истиот.

Политиката на Друштвото за склучување на договори за осигурување е презентирана во годишниот план за работа, во кој се утврдени класите за осигурување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да превзема ризици. Сите договори за осигурување се по природа годишни и Друштвото има право да одбие обнова или продолжување на истите, а воедно има право на промена на условите на договорот при негово продолжување.

Политика на реосигурување

Друштвото реосигурува дел од договорите за осигурување со цел контрола на изложеноста кон штетни настани и со цел заштита на изворите на капитал.

Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста на ризикот од осигурување. Иста така, Друштвото обезбедува и факултативно реосигурување за одредени специфични осигурени ризици. Факултативните договори претходно се одобруваат и трошоците по истите се следат на редовна основа.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурувачите и периодично ги проверува договорите за реосигурување. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучување на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на Програмата за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со неповрзани реосигурувачи со цел контрола на изложеноста од загуби како резултат на настанување на еден штетен настан.

Усогласеност на средствата и обврските

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се оние кои на Друштвото му служат за покривање на идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и можните загуби во однос на оние ризици за кои Друштвото е должно да издвои средства за техничките резерви.

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

	2019	2018
Средства		
Парични средства	10.334.444	7.123.645
Депозити во банки	142.772.000	195.519.500
Вложувања во хартии од вредност	299.883.398	112.952.936
Друг вид на вложување (до 10% од резерви на преносна премија)	-	-
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	73.316.295	32.568.286
	526.306.137	349.164.367
Обврски (нето технички резерви)		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурители	185.795.905	170.937.124
Резерви за штети нето од делот на реосигурители	208.137.328	172.761.561
	393.933.233	343.698.685
Усогласеност на средства и обврски	132.372.904	5.465.682

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се пресметани согласно Правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, депозитите на осигурителното друштво во банки не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Исто така вложувањата во обврзници и/или други хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Понатаму, износот на пари и парични еквиваленти не смее да надминува 3% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, а износот на удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија не смее да надминува 20%.

На 31 декември 2019 година паричните средства на друштвото изнесуваат 2,0% (2018:2,0%), депозитите во банки изнесуваат 27,1% (2018: 56,3%), обврзниците и државните записи изнесуваат 57,0% (2018: 32,3%), уделите и акциите на инвестициони фондови регистрирани во Република Северна Македонија изнесуваат 13,9% (2018: 9,3%), друг вид на вложувања (до 10% од резервите на преносна премија) со состојба на 31 декември 2019 нема (2018: нема), од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото на 31 декември 2019 година е усогласено со лимитот за дозволени вложувања согласно член 89 од Закон за Законот за супервизија на осигурувањето.

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Исто така, согласно регулативата, вкупните депозити на едно осигурително друштво во една банка не смеат да надминат 25% од средствата кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото. На 31 декември 2019 година, Друштвото е усогласено со пропишаните коефициенти (на 31 декември 2018 година, Друштвото било усогласено).

Осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)

Карактеристики

Во рамките на овој вид на осигурување се регулираат односите помеѓу осигурувачот и осигуреникот во случај на смрт од последици на несреќен случај, траен инвалидитет (инвалидитет) од последици на несреќен случај, повремена неспособност за работа (дневен надомест) и влошено здравје кое бара лекарска помош (трошоци за лекување).

Управување со ризикот

Основните ризици во оваа класа на осигурување се поврзани со дејноста на потенцијалните осигуреници, возраста, полот. Најголемиот ризик произлегува од самата природа на оваа класа на осигурување која што е непредвидлива и се случува неочекувано.

Настанот што предизвикува штета најчесто се случува ненадејно при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата може да биде пријавена со одложен рок, а нејзиното решавање ќе биде завршено по завршувањето на лекувањето и комплетирање на документацијата. Соодветно, осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода) се класифицира како долгорочно поради одложување на временските рокови.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за настанување на осигуран настан. Истиот може да биде од материјална или нематеријална природа. Периодот на решавање на материјалните штети е пократок во однос на периодот на решавање на нематеријалните штети поради самата природа на овој тип на штети.

Најголем дел од договорите за осигурување кај кои што е настаната материјална штета од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така што крајниот исход е помалку неизвесен. Кај нематеријалните штети времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на решавање на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието и условите на полисата.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик кај нематеријалните штети кои произлегуваат од договорите за осигурување од одговорност е трендот на судовите да одредуваат високо ниво на надомест што значајно варира помеѓу предмети и различни судови.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на неговиот имот.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди).

Ризикот од овие осигурувања е Друштвото да го потцени ризикот кој го осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и карактеристиките на имотот. За осигурувањето на имот на физички лица се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

Друштвото го реосигурува ризикот од штета е над утврдениот износ на самопридржај на Друштвото.

Каско осигурување на моторни возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребен пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на штети, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Туристичка помош

Карактеристики

Друштвото врз основа на договорот за осигурување, а во зависност од видот на осигурителното покритие, обезбедува услуги наведени во полисата, кои произлегуваат од осигурените случаи што ќе настанат во странство и се поврзани со патувањето во странство, и тоа здравствена помош и осигурување, помош при патување и осигурување, осигурување од незгода, осигурување на багаж, деловна помош и осигурување, отказ на патување, дополнително осигурување за ски пакет (со доплата на премија), дополнително осигурување од спортска незгода (со доплата на премија).

Управување со ризикот

Зачестеноста на овие штети директно е поврзано со патувањата на осигурените лица, а бројот на пријавени штети е поголем во летните месеци.

Настанот што предизвикува штета како причина за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно патничкото осигурување се класифицира како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Развој на штети

Рун офф анализа засебно за резервата за настанати и пријавени штети и резервата за настанати непријавени штети, како и на кумулативна основа, се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2012 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниту една група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Овие ризици се управуваат и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – реосигурување на вишок на лимит за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување за поединечни класи на осигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања во должнички хартии од вредност.

Обврските од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти кои во најголем дел се со фиксна камата (државни записи).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се некаматоносни.

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2019 година

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно-носни
			до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства								
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	84.668.113	-	-	-	84.668.113	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	215.215.285	-	-	-	-	-	215.215.285	-
Акции и удели во инвестициски фондови	73.316.295	-	-	-	-	-	-	73.316.295
Орочени депозити	142.772.000	91.410.000	-	-	-	51.362.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.589.208	-	-	-	-	-	-	13.589.208
Средства од реосигурување	17.349.034	-	-	-	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	-	-	-	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	-	-	-	-	-	-	10.334.444
Обврски								
Обврски	(31.247.870)	-	-	-	-	-	-	(31.247.870)
	558.104.236	91.410.000	-	-	84.668.113	51.362.000	215.215.285	115.448.838

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2018 година

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно- носни
			до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства								
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	112.952.936	-	-	-	112.952.936	-	-	-
Акции и удели во инвестициски фондови	32.568.286	-	-	-	-	-	-	32.568.286
Орочени депозити	196.519.500	196.519.500	-	-	-	-	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.263.778	-	-	-	-	-	-	13.263.778
Средства од реосигурување	919.429	-	-	-	-	-	-	919.429
Побарувања	39.421.127	-	-	-	-	-	-	39.421.127
Парични средства и парични еквиваленти	7.123.645	-	-	-	-	-	-	7.123.645
Обврски								
Обврски	(31.980.391)	-	-	-	-	-	-	(31.980.391)
	370.788.310	196.519.500	-	-	112.952.936	-	-	61.315.874

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Со состојба на 31 декември 2019 година, доколку каматните стапки се 1000 основни поени повисоки/пониски, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2019 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 940.100 денари (2018: 1.965.195 денари).

Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон кредитен ризик е контролирана. Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за неплатени премии е дадена Белешка 10.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и расположливи за продажба

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање и кај хартиите од вредност расположливи за продажба во однос на можната ненаплатливост од другите странки.

Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во обврзници, државни записи и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

во денари	2019	2018
Финансиски вложувања за тргување	73.316.295	32.568.286
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	84.668.113	112.952.936
Финансиски вложувања расположливи за продажба	215.215.285	-
Орочени депозити	142.772.000	196.519.500
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	13.589.208	13.263.778
Средства од реосигурување	17.349.034	919.429
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	32.107.727	39.421.127
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	7.126.645
	589.352.106	402.771.701

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Северна Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

31 декември 2019	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	469.821.331	119.540.000	-	-	589.361.331
Вложувања	410.030.126	119.540.000	-	-	529.570.126
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	17.349.034	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	-	-	-	10.334.444
Вкупно обврски	(443.728.750)	(92.253.117)	-	-	(535.981.867)
Субординирани обврски	-	(92.228.400)	-	-	(92.228.400)
Бруто технички резерви	(411.282.267)	-	-	-	(411.282.267)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.223.330)	-	-	-	(1.223.330)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(31.223.153)	(24.717)	-	-	(31.247.870)
Разлика - неусогласена валутна структура	26.092.581	27.286.883	-	-	53.379.464

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Валутен ризик (продолжува)

31 декември 2018	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	477.908.227	39.164.811	78.223	-	517.151.261
Вложувања	438.939.560	30.747.500	-	-	469.687.060
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	919.429	-	-	-	919.429
Побарувања	30.925.593	8.417.311	78.223	-	39.421.127
Парични средства и парични еквиваленти	7.123.645	-	-	-	7.123.645
Вкупно обврски	(369.073.574)	(68.631.769)	-	-	(437.705.343)
Субординирани обврски	-	(60.367.920)	-	-	(60.367.920)
Бруто технички резерви	(344.618.114)	-	-	-	(344.618.114)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(738.918)	-	-	-	(738.918)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(23.716.542)	(8.263.849)	-	-	(31.980.391)
Разлика - неусогласена валутна структура	108.834.653	(29.466.958)	78.223	-	79.445.918

Ризик на ликвидност

Најголем ризик на ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните потреби од расположливи парични средства за исплата на обврските за штети од договорите за осигурување.

Друштвото поседува/одржува високо ниво на средства во секој момент, за исплата на доспеаните обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што допеваат.

Анализата на доспеаноста на средствата и според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи (во денари):

31 декември 2019	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	273.374.046	100.772.000	-	-	215.215.285	589.361.331
Вложувања	213.582.841	100.772.000	-	-	215.215.285	529.570.126
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	17.349.034	-	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	-	32.107.727
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	-	-	-	-	10.334.444
Вкупно обврски	443.728.750	24.717	-	92.228.400	-	535.981.867
Субординирано обврски	-	-	-	92.228.400	-	92.228.400
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	411.282.267	-	-	-	-	411.282.267
Останати резерви	1.223.330	-	-	-	-	1.223.330
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	31.223.153	24.717	-	-	-	31.247.870
Разлика - неусогласена валутна структура	(170.354.704)	100.747.283	-	(92.228.400)	215.215.285	53.379.464

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Ризик на ликвидност (продолжува)

31 декември 2018	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	396.779.474	6.007.677	-	-	114.364.110	517.151.261
Вложувања	355.322.950	-	-	-	114.364.110	469.687.060
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	919.429	-	-	-	-	919.429
Побарувања	33.413.450	6.007.677	-	-	-	39.421.127
Парични средства и парични еквиваленти	7.123.645	-	-	-	-	7.123.645
Вкупно обврски	369.073.574	8.263.849	-	60.367.920	-	437.705.343
Субординирани обврски	-	-	-	60.367.920	-	60.367.920
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	344.618.114	-	-	-	-	344.618.114
Останати резерви	738.918	-	-	-	-	738.918
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	23.716.542	8.263.849	-	-	-	31.980.391
Разлика - неусогласена валутна структура	27.705.900	(2.256.172)	-	(60.367.920)	114.364.110	79.445.918

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции,
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување,
- Пренесена нераспределена добивка,
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

Следните ставки претставуваат одбитни ставки при пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување:

- Сопствени акции, доколку ги поседува Друштвото за осигурување,
- Долгорочни нематеријални средства,
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување се земаат во предвид следниве ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти,

Капитал на Друштвото (продолжува)

- Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

Со состојба на 31 декември 2019, согласно пресметката на капиталот (образец КС), основниот капитал на Друштвото изнесува 124.071.116 денари (2018: 147.415.182 денари), дополнителниот капитал 62.035.558 денари (2018: 60.367.920 денари) додека капиталот на Друштвото изнесува 186.106.674 денари (2018: 207.783.102 денари).

Гарантен фонд на Друштвото

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето Гарантниот фонд не смее да биде понизок од една третина од потребното ниво на маргина на солвентност на Друштвото. Исто така, гарантниот фонд не смее да биде понизок од 3.000.000 евра доколку Друштвото врши работи на осигурување во сите класи на осигурување во групата на неживотно осигурување. Со состојба на 31 декември 2019 Друштвото е во согласност со овие законски барања и е над минимумот од 3.000.000 евра.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2019 изнесува 61.218.123 денари (2018: 60.428.254 денари).

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, дефинирано како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и сигурноста обезбедено од цврстата позиција на капиталот.

Друштвото не е изложено на надворешни влијанија врз промените на капиталот. Во текот на годината немаше материјално значајни промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2019 година и 31 декември 2018 година се презентирани во табелата подолу.

31 декември 2019	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриен.
Тековна позиција на капиталот	(199.486.520)	127.359.481	61.218.123	208.04%	
Принос од вложувања (+10%)	(198.887.174)	127.958.827	61.218.123	209.02%	0.98%
Принос од вложувања (-10%)	(200.085.866)	126.760.135	61.218.123	207.06%	(0.98%)
10% намалување на настанати штети	(177.702.601)	149.143.400	61.218.123	243.63%	35.58%
10% зголемување на настанати штети	(221.270.439)	105.575.562	61.218.123	172.46%	(35.58%)
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	(190.766.180)	136.079.821	61.218.123	222.29%	14.24%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	(208.206.860)	118.639.141	61.218.123	193.80%	(14.24%)
31 декември 2018	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриен.
Тековна позиција на капиталот	844.605	151.266.597	60.428.254	250.32%	
Принос од вложувања (+10%)	1.350.585	151.772.577	60.428.254	251.16%	71.54%
Принос од вложувања (-10%)	338.625	150.760.617	60.428.254	249.49%	69.87%
10% намалување на настанати штети	13.912.113	164.334.105	60.428.254	271.95%	92.33%
10% зголемување на настанати штети	(12.222.903)	138.199.089	60.428.254	228.70%	49.08%
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	9.295.678	159.717.670	60.428.254	264.31%	84.69%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	(7.606.468)	142.815.524	60.428.254	236.34%	56.72%

Анализа на сензитивност (продолжува)

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото.

Најзначајно влијание врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така што не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли, Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредна варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Објективна вредност**Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност**

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во билансот на состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

2019 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	215.215.285	215.215.285
Финансиски вложувања за тргување	-	73.316.295	-	73.316.295
2018 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања за тргување	-	32.568.286	-	32.568.286

Финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување.

Објективна вредност (продолжува)**Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност**

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2019		2018	
	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност
Средства				
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	84.668.113	84.668.113	112.952.936	112.952.936
Орочени депозити	142.781.225	142.781.225	196.537.950	196.539.950
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	13.589.208	13.589.208	13.263.778	13.263.778
Средства од реосигурување	17.349.034	17.349.034	919.429	919.429
Побарување од осигуреници останати побарувања од непосредни работи	32.107.727	32.107.727	39.421.127	39.421.127
Парични средства и парични еквиваленти	10.334.444	10.334.444	7.123.645	7.123.645
	300.829.751	300.829.751	370.218.865	370.218.865
Обврски				
Обврски	(31.247.870)	(31.247.870)	(31.980.391)	(31.980.391)
	(31.247.870)	(31.247.870)	(31.980.391)	(31.980.391)

Објективна вредност (продолжува)

Финансиски инструменти по категории

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2019					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	84.668.113	-	-	84.668.133
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	215.215.285	-	215.215.285
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	73.316.295	73.316.295
Орочени депозити	142.781.225	-	-	-	142.781.225
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.589.208	-	-	-	13.589.208
Средства од реосигурување	17.349.034	-	-	-	17.349.034
Побарувања	32.107.727	-	-	-	32.107.727
Парични средства и еквиваленти	10.334.444	-	-	-	10.334.444
	216.161.638	84.668.113	215.215.285	73.316.295	589.361.351
			Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиска состојба					
Обврски			-	31.263.125	31.263.125
			-	31.263.125	31.263.125

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Објективна вредност (продолжува)

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2018					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	112.952.936	-	-	112.952.936
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	32.568.286	32.568.286
Орочени депозити	196.537.950	-	-	-	196.537.950
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	13.263.778	-	-	-	13.263.778
Средства од реосигурување	919.429	-	-	-	919.429
Побарувања	39.421.127	-	-	-	39.421.127
Парични средства и еквиваленти	7.123.645	-	-	-	7.123.645
	257.265.929	112.952.936	-	32.568.286	402.787.151

	Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиска состојба			
Обврски	-	31.980.391	31.980.391
	-	31.980.391	31.980.391

35. Настаните по датумот на известување

По 31 декември 2019 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Управниот Одбор на Друштвото на 10 февруари 2019 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Г-дин Селаудин Имами
Член на Управен Одбор

Г-ѓа Елизабета Божиновска
Член на Управен Одбор

Г-дин Марко Микиќ
Претседател на Управен одбор

Прилози

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година

Прилог 1 - Годишна сметка

ЕМБС: 05737796

Целосно име: Акционерско Друштво за осигурување ГРАВЕ НЕЖИВОТ Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2019

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	- - АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	3.851.415,00			3.503.609,00
3	- - Останати нематеријални средства	3.851.415,00			3.503.609,00
4	- - Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	124.084.323,00			6.831.362,00
5	- - Недвижности (006+007)	114.364.110,00			
6	- - Земјиште	114.364.110,00			
8	- - Постройки и опрема	4.314.007,00			3.317.780,00
9	- - Транспортни средства	2.811.754,00			1.380.938,00
12	- - Останати материјални средства	2.594.452,00			2.132.644,00
13	- - В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	355.322.950,00			529.570.126,00
15	- - II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	13.263.778,00			13.589.208,00
20	- - Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	13.263.778,00			13.589.208,00
21	- - III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	342.059.172,00			515.980.918,00
22	- - Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	145.521.222,00			373.199.693,00
23	- - Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)	112.952.936,00			84.668.113,00
24	- - Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	112.952.936,00			84.668.113,00
26	- - Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)				215.215.285,00
28	- - Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година				215.215.285,00
30	- - Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)	32.568.286,00			73.316.295,00
33	- - Акции, удели и останати сопственички инструменти	32.568.286,00			73.316.295,00
35	- - Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	196.537.950,00			142.781.225,00
36	- - Депозити	196.519.500,00			142.772.000,00
39	- - Останати пласмани	18.450,00			9.225,00
42	- - Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	919.429,00			17.349.034,00
43	- - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	919.429,00			20.416,00
46	- - Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети				17.328.618,00
50	- - Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	470.379,00			470.379,00
51	- - Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	39.421.127,00			32.107.727,00

52	- - I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	22.177.215,00	23.789.329,00
53	- - Побарувања од осигуреници	15.179.694,00	15.127.531,00
54	- - Побарувања од застапници и од посредници	6.997.521,00	8.661.798,00
57	- - III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	17.243.912,00	8.318.398,00
58	- - Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	10.795.313,00	5.849.772,00
59	- - Побарувања по основ на вложувања	275.876,00	1.648.692,00
61	- - Останати побарувања	6.172.723,00	819.934,00
62	- - Ж. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	7.123.645,00	10.334.444,00
63	- - З. ЗАЛИХИ	367.480,00	431.869,00
65	- - И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	58.002.359,00	63.367.483,00
66	- - ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	589.563.107,00	663.966.033,00
67	- - J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	48.673.689,00	53.783.183,00
68	- - ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	151.266.597,00	127.359.481,00
69	- - I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	183.716.100,00	359.510.748,00
73	- - V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА		-215.244,00
74	- - VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	50.999.828,00	50.999.828,00
75	- - Законски резерви	50.999.828,00	50.999.828,00
80	- - VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	84.293.936,00	83.449.331,00
81	- - IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	844.605,00	
82	- - X. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД		199.486.520,00
85	- - Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	60.367.920,00	92.228.400,00
86	- - В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	344.618.114,00	411.282.267,00
87	- - Бруто резерви за преносни премии	171.856.553,00	185.816.321,00
89	- - Бруто резерви за штети	172.761.561,00	225.465.946,00
94	- - Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	738.918,00	1.223.330,00
95	- - Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	738.918,00	1.223.330,00
99	- - Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	32.201.005,00	31.518.802,00
104	- - II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	8.263.848,00	24.717,00
105	- - III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	23.937.157,00	31.494.085,00
106	- - Обврски по основ на финансиски вложувања	761.341,00	270.853,00
107	- - Останати обврски од непосредни работи на осигурување	7.883.513,00	23.772.909,00
108	- - Обврски кон вработените	3.039.092,00	4.822.025,00
109	- - Тековни даночни обврски	220.614,00	270.932,00
110	- - Останати обврски	12.032.597,00	2.357.366,00
112	- - S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	370.553,00	353.753,00
113	- - ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	589.563.107,00	663.966.033,00
114	- - И. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	48.673.689,00	53.783.183,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	- - А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	320.721.863,00			340.816.117,00

202	- - I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	308.879.694,00	329.129.265,00
203	- - Бруто полисирана премија за осигурување	335.712.523,00	362.080.339,00
207	- - Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	12.997.586,00	18.092.293,00
208	- - Промена во резервата за преносна премија	12.123.707,00	13.959.768,00
210	- - Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	-1.711.536,00	-899.013,00
211	- - II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	5.059.803,00	5.993.464,00
219	- - Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	5.059.803,00	5.993.464,00
220	- - Приходи од камати	4.338.397,00	4.972.764,00
221	- - Приходи по основ на курсни разлики	12.030,00	202.691,00
223	- - Нереализирани добивки од вложувања	458.863,00	444.560,00
224	- - Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	250.513,00	373.449,00
226	- - Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	250.513,00	373.449,00
234	- - III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	3.939.920,00	4.155.019,00
235	- - IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	2.842.446,00	1.538.369,00
236	- - Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	319.877.258,00	540.302.637,00
237	- - I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	130.675.077,00	217.839.192,00
238	- - Бруто исплатени штети	112.562.919,00	195.768.302,00
239	- - Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	11.373.812,00	1.420.995,00
241	- - Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ ретроцесија		11.883.882,00
242	- - Промени во бруто резервите за штети	29.485.970,00	52.704.385,00
244	- - Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување		17.328.618,00
258	- - IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	168.028,00	91.338,00
260	- - Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	168.028,00	91.338,00
261	- - V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	169.021.460,00	174.406.794,00
262	- - Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	114.177.576,00	122.057.970,00
263	- - Провизија	66.482.273,00	66.351.240,00
264	- - Останати трошоци	20.096.007,00	29.267.033,00
265	- - Промена во одложените трошоци за стекнување	-4.447.481,00	-5.369.444,00
266	- - Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	32.046.777,00	31.809.141,00
267	- - Административни трошоци (268+269+275+276)	54.843.884,00	52.348.824,00
268	- - Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	4.293.648,00	4.800.344,00
269	- - Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	25.243.572,00	25.471.930,00
270	- - Плати и надоместоци	15.980.208,00	16.149.740,00
271	- - Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	1.482.290,00	1.593.673,00
272	- - Придонеси од задолжително социјално	6.458.681,00	6.730.824,00

	осигурување		
274	-- Останати трошоци за вработените	1.322.393,00	997.693,00
276	-- Останати административни трошоци (277+278+279)	25.306.664,00	22.076.550,00
277	-- Трошоци за услуги	18.422.412,00	16.846.144,00
278	-- Материјални трошоци	3.279.314,00	3.171.784,00
279	-- Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	3.604.938,00	2.058.622,00
280	-- VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	564.304,00	117.361.316,00
281	-- Расходи од вложувања во друштва во група (282+283+284+285+286)	370.553,00	2.368.317,00
282	-- Расходи за камати од друштва во група	370.553,00	2.368.317,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	193.751,00	114.992.999,00
289	-- Расходи за курсни разлики	80.224,00	299.269,00
294	-- Реализирани загуби од продажба на останати вложувања		114.302.110,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	113.527,00	391.620,00
297	-- Загуби од обезвреднување на вложувањата и останати расходи од вложувања	113.527,00	391.620,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	23.336.744,00	24.164.435,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	23.336.744,00	24.164.435,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	-3.888.355,00	6.439.562,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	-11.449.086,00	-2.824.074,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	7.560.731,00	9.263.636,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	844.605,00	
307	-- Загуба за деловната година (236+305) – (201+304)		199.486.520,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	844.605,00	
311	-- Загуба пред оданочување (307+309) или (307-308)		199.486.520,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	844.605,00	
316	-- ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (311+312-313+314)		199.486.520,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	85,00	85,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00	12,00
329	-- Добивка за годината	844.605,00	
330	-- Загуба за годината		199.486.520,00
348	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	844.605,00	
351	-- Вкупна сеопфатна загуба за годината (330+347) или (330-346) или (347-329)		199.486.520,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	8.297.527,00			9.502.924,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	4.446.113,00			5.999.315,00

612	- - Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 003 од БС)	3.851.415,00	3.503.609,00
637	- - Набавна вредност на компјутерска опрема	5.616.619,00	5.471.444,00
639	- - Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	4.676.698,00	5.081.401,00
640	- - Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	939.922,00	390.043,00
641	- - Набавна вредност на транспортни средства	5.543.990,00	3.392.785,00
643	- - Акумулирана амортизација на транспортни средства	2.732.237,00	2.011.847,00
644	- - Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	2.811.754,00	1.380.938,00
655	- - Останати вложувања(< или = АОП 020 од БС)	13.263.778,00	13.589.208,00
656	- - Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	196.519.500,00	142.772.000,00
671	- - Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	7.123.645,00	10.334.444,00
682	- - Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	3.043.380,00	1.560.429,00
685	- - Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	10.756.258,00	10.705.970,00
686	- - Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	685.687,00	884.404,00
687	- - Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	78.022,00	69.077,00
688	- - Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	1.587.936,00	1.601.709,00
689	- - Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	1.268.924,00	1.596.979,00
690	- - Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	18.422.412,00	1.661.718,00
691	- - Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	1.748.028,00	1.679.778,00
692	- - Трошоци за резервни делови и материјали за поправка и одржување(< или = АОП 278 од БУ)	21.525,00	
693	- - Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	396.010,00	402.107,00
694	- - Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	1.401.815,00	1.379.648,00
695	- - Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	247.230,00	265.221,00
697	- - Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	38.500,00	28.900,00
699	- - Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	1.019.441,00	1.095.908,00
703	- - Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	532.002,00	344.674,00
704	- - Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или = АОП 279 од БУ)	1.950.922,00	
707	- - Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	453.021,00	719.444,00
709	- - Трошоци за даноци и придонеси(< или = АОП 279 од БУ)	678.403,00	510.092,00
712	- - Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	103,00	85,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	340.816.117,00			

Потпишано од:

Selaudin Imami
s.imami@eurosig.mk
CN=KibsTrust Qualified Certificate Services, OU=Class 2
Managed PKI Individual Subscriber CA, OU=Symantec
Trust Network, O=KIBS AD Skopje, C=MK
KibsTrust Qualified Certificate Services

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Сите права се задржани © 2013 Централен Регистар на Република Северна Македонија

Прилог 2 – Годишен извештај

ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО

ЗА 2019 ГОДИНА

Скопје, 2020

А. ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Име на друштвото	Друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје
Седиште на друштвото	Адреса: ул.Пиринска 23, 1-1-5 Скопје Телефон: +389 2 3215 515 Факс: +389 2 3 215 517 Е-маил: info@grawe.mk интернет: www.grawe.mk
Дата на основање	08.03.2003 година
Упис во централен регистар	25.09.2019 година, деловоден број 35020190021440
Матичен број	5737796
Даночен број	4030003470874
Основен капитал на друштвото	359.510.748 МКД (5.859.000 Eur)
Сопственост	Приватна
Големина на субјект	Голем
Дејност на друштвото по стандардна класификација	Неживотно осигурување 65.12
Овластен ревизор	Гранд Торнтон ДОО – Скопје Адреса: св Кирил и Методиј 526-1/20, Скопје Датум на именување: 06.06.2019

Систем на управување: Двостепен

Членови на надзорен одбор :

Отмар Едерер, Председател на Надзорен одбор, од 03.10.2019 година, со живеалиште во Грац , Р.Австрија - доктор на економски науки,

Христоф Цетл, член на надзорен одбор од 03.10.2019 год, со живеалиште во Грац, Р.Австрија – магистар на економски науки,

Зоран Лучиќ, член на надзорен одбор од 03.10.2019 год, роден на 15.07.1963 год. со живеалиште во Белград, Р.Србија – економист,

Членови на Управен одбор :

Марко Микиќ, Претседател на Управен Одбор, од 14.06.2019 год., роден на 18.01.1950 год. во Марибор , Р.Словениа – градежен инженер и дипломиран економист,

Селаудин Имами, член на Управен Одбор, од 03.12.2018 год., роден на 12.08.1975 год. во Дебар, Р. Северна Македонија - дипломиран економист,

Елизабета Божиновска , член на Управен Одбор, од 11.11.2019 год., роден на 17.10.1967 год. во Скопје, Р. Северна Македонија - дипломиран правник

Хронолошки развој на друштво

Основање на Друштвото: 08.03.2003 година од страна на единствениот основач - Институт за осигурување ИНСИГ Ш.А Тирана Р. Албанија

Во Јули 2019 година, доаѓа до промена на сопственичката структура на Друштвото со блок трансакција на македонската берза, каде што, GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG со седиште во Herrengasse 18-20, 8010 Graz AUSTRIA, откупува 100% на акционерскиот капитал и станува сопстеник на акциите.

Друштвото перзистира на Македонскиот пазар како Друштво за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје со единствен Акционер GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG со седиште GRAZ AUSTRIA.

Зголемување на основачкиот влог : 2019 година

На 31 декември 2019 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 5,859 обични акции со номинална вредност од 1,000 ЕУР по акција. Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса.

Проширување на дејноста со класи на осигурување : 2004 година

Друштвото за осигурување ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД во Р. Северна Македонија има мрежа на продажни места филијали и тоа вкупно 42 распространети низ градовите во Р. Северна Македонија.

Организациона структура,

За ефикасно и квалитетно извршување на стручни, административни и други работи и работни задачи во Друштвото се организирани соодветни организациони облици и тоа:

Секторот за продажба и прием во осигурување е одговорен за:

- Подготовка на анализа на пазарот на осигурување и конкуренцијата,
- Подготовка на услови за осигурување и тарифи,
- Снимање и проценка на ризиците на осигурување,
- Врши прием во осигурување
- Реосигурување
- Подготовка, развој и координација за водење на концептот на продажба,
- Формирање на предлози за провизиски стапки на продажба,
- Планирање на продажбата,
- Реализација на премискиот план,
- Организирање на продажба на осигурување на корпоративски и клучни купувачи,
- Анализа на ефикасност на продажни мрежи и трошоци на продажба по продажни канали,
- Договарање и склучување на стратешки сојузништва со екстерни договорни партнери на подрачјето на продажба,
- Соработка во развојот на нови и надоградба на постојните производи на осигурување,
- Извршување на други активности.

Секторот за штети е одговорен за:

- Одредување на овластувања на подрачјето на проценка и ликвидација на штети по организациски единици и работни места,
- Евидентирање, обработка и ликвидација на барањата за штети,
- Утврдување на оправданоста за регрес, постапки за наплата, административно технички работи во врска со регресите,
- Водење на постапка во врска со барања за отштета,
- Одредување на постапка за резервација на штети заедно со актуарот на друштвото,
- звршување на жалбени постапки,

- Соработка со надворешни институции и застапување пред судовите и други органи поради решавање на барања,
- Одредување на постапка за резервација на штети заедно со актуарот на друштвото,
- Извршување на други активности.

Секторот за финансисии е одговорен за:

- Обезбедување на извори и насочување на финансиските средства,
- Извршување на финансиска оператива (плаќање на обврски, обезбедување на услови за вршење на платен промет),
- Следење на ликвидноста на Друштвото,
- Грижа за покриеноста на техничките резерви на сите видови на осигурување и структура на гарантни резерви,
- Водење на главна книга и помошни книги,
- Извршување на даночни обврски,
- Подготовка на финансиски извештаи согласно локална и меѓународна регулатива,
- Врши работи од областа на управување со ризици.
- Учество во изработката на планот и стратегијата на Друштвото, подготовка на планот на секторот и соработка во подготовката на плановите на останатите Сектори,
- Извршување на други активности.

Внатрешната ревизија е одговорна за:

- Подготовка на план на внатрешна ревизија и соработка во подготовка на плановите на Друштвото и грижа за ефикасно спроведување на годишната програма и деталниот оперативен план, Следење и контрола на усогласеноста на работењето на Друштвото со Законот за супервизија на осигурување како и со другите законски прописи, деловната политика и внатрешните акти на Друштвото со кои е регулирано работењето на Друштвото,
- Оценување на адекватноста и ефикасноста на воспоставениот систем на внатрешна контрола, правилата, процедурите за работа, постапката и испитување на функционирање на внатрешна контрола во Друштвото,
- Следење на работењето на основните деловни функции и спроведување на внатрешна ревизија во организациските единици,
- Оценување на ефикасноста на сметководствениот систем и систем на информации за деловно одлучување,
- Проверка на изработената годишна сметка и финансиските извештаи,
- Извршување на други активности.

Службата за човечки ресурси и општи работи е одговорна за:

- Изработка на други поединечни акти поврзани со делокругот на работата на Службата,
- Водење и подготовка на кадровски извештаи, евиденција и анализа од подрачјето (кадри, образование и друго),
- Планирање на кадри, образование, соработка и координација во подготовка на план со другите организациски единици,
- Извршување на сите активности во врска со функцијата на квалитетот (стандаризација, сертификација),
- Планирање, водење и изведување на процеси на интерно и екстерно образование и усовршување,
- Водење на архива на Друштвото согласно Законот за архивско работење,
- Планирање, организирање и обезбедување на заштита при работа, заштита од пожар, физичко и техничко обезбедување,

- Вршење на работи поврзани со Управниот и Надзорниот одбор на друштвото и други општи работи за потребите на Друштвото,
- Извршување на други активности.

Служба за информатичка и комуникациска технологија е одговорна за:

- Обезбедување и развој на информатичка поддршка,
- Техничка помош на корисниците во врска со употребата на информатичка поддршка,
- Одржување и заштита на интерна мрежа, сервери и база на податоци,
- Документирање на ИТ процеси и процедури,
- Набавка на хардвер, софтвер и потрошен материјал,
- Следење и извршување на договори со надворешни фирми,
- Извршување на други активности.

Актуарот е одговорен за:

- Проверка на правилност на пресметката во кварталните сметки во однос на формирање на технички резерви и други резерви на Друштвото,
- Проверка на премиите на техничките резерви дали се пресметани во согласност со одредбите на Законот за супервизија на осигурување, како и дали истите се пресметани и издвоени на начин кој ќе овозможи долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорот за осигурување од страна на Друштвото,
- Давање мислење за општи и посебни услови на осигурување, тарифи на премии на осигурување и техничките основи на осигурување,
- Подготовка и изработка на табела на максимално самопокривање,
- Извршување на други активности.

Подружниците, како дел од Секторот за продажба и прием во осигурување, се одговорни за:

- Продажба на сите видови на осигурување согласно важечките тарифи и услови за осигурување,
- Реализација на премискиот план,
- Посредување и опфат на сите осигурувања во склад со овластувања,
- Спроведување и грижа за наплата на премија на осигурување,
- Грижа за внес на полиси,
- Соработка при прием на пријава на штети,
- Соработка во проценка на ризик, утврдување на максимални штети,
- Одржување на постојани контакти со осигурениците и проследување на информациите за условите и цените на осигурувањето,
- Извршување на други активности.

Во текот на 2019 година беа донесени голем број одлуки Управен и Надзорен Одбор:

Управен одбор на друштвото на редовните седници има усвоено:

1. Одлука за објавување во Сл. Весник и поништување на полиси во строга евиденција, изгубени нереализирани полиси 15.02.2019
2. Одлука за извршување на вонреден попис на полиси 15.02.2019
3. Одлука за усогласување со попис на парични средства, вложувања, побарувања и обврски 15.02.2019
4. Одлука за уништување на архивски материјали 15.02.2019 година.
5. Одлука за расходување на основни средства 15.02.2019 година.
6. Одлука за измени на одлука за организирање на подружници 18.02.2019 година
7. Одлука за усвојување на неревидирани финансиски извештаи за 2019 година 28.02.2019 година
8. Одлука за свикнување на собрание и предлог одлуки согласно предложениот дневен ред на собранието 06.05.2019 година.
9. Одлука за измени на одлуката за организирање на подружници – 23.05.2019
10. Одлука за измени на одлуката за организирање на подружници 13.06.2019
11. Одлука за усвојување на пречистен текст на Статутот на друштвото 05.07.2019
12. Одлуки донесени согласно Наредбата на АСО бр. УП1.08-02-533 од 27.06.2019.
13. Одлука за промени на одлука за организирање на подружници 23.07.2019
14. Одлука за свикнување на собрание и предлог одлуки согласно дневниот ред на собранието 25.07.2019
15. Одлука за измени на одлука за организирање на подружници 12.08.2019
16. Одлука за усвојување на правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва 17.09.2019
17. Одлука за склучување на договор за субординиран долг 23.10.2019
18. Одлука за отуѓување на земјоделско земјиште 26.11.2019
19. Одлука за усвојување на Планот за работа, Актот за управување со ризици и Програмата за реосигурување за 2020 година 27.11.2019
20. Одлуки за формирање на пописни комисии и комисии за класифицирање и уништување на документиран материјал. 02.12.2019
21. Одлуки за измени и дополнувања на општите и посебните услови по сите класи на осигурување. 05.12.2019.
22. Одлука за почетна резервација 05.12.2019
23. Одлука за измени на Програмата за реосигурување 2020 година, 23.12.2019
24. Одлука за почетна резервација за 23.12.2019

Надзорен Одбор на друштвото на редовните седници има усвоено:

1. Одлука за разрешување на членот на Управен одбор Орхан Хасан и именување на Марко Микиќ за член на Управен одбор и усвојување на програмата за работа и концептот за управување со ризици изготвени од предложениот член на Управен Одбор 03.05.2019
2. Одлука за избор на претседател на Надзорен Одбор 26.08.2019

3. Одлука за разрешување на член на Управен одбор Арт Гаши и именување на нов член на Управен Одбор Елизабета Божиновска. Одлука за усвојување на Програмата и концептот за управување со ризици изготвени од предложениот член на Управен одбор 08.10.2019
4. Одлука за усвојување на извештајот на Управниот одбор на друштвото за преземени мерки за усогласување на работењето согласно Наредбата на АСО Бр. УП1-08-1-510 и УП1-08-2-746 -08.10.2019.
5. Одлука за усвојување на Извештајот на Управниот одбор за деловното работење 2019
6. Одлука за усвојување на извештајот за вложување.
7. Одлука за одобрување на донесената одлука од Управниот одбор на Друштвото за отуѓување на земјоделското земјиште во сопственост на Друштвото.
8. Одлука за одобрување на Планот усвоен од Управниот одбор за 2020 година.
9. Одлука за усвојување на извештајот на внатрешна ревизија.
10. Одлука за усвојување на Програмата и Планот за работа на внатрешна ревизија за 2020 година.
11. Одлука за избор на член на Управен одбор Селаудин Имами и усвојување на Програмата за работа и Концептот за управување со ризици.

На 06.06.2019 година се одржа Годишно собрание на акционери на кое се усвоени следните одлуки:

1. Одлука за усвојување на годишната сметка, финансиските извештаи и годишниот извештај за работата на Друштвото за годината која завршува на 31.12.2018 година во кој се вклучени и актуарскиот извештај и актуарската потврда, ревидирани од надворешната ревизорска куќа ГРАНТ ТОРНТОН ДОО Скопје.
2. Одлука за усвојување на годишниот извештај од внатрешниот ревизор на друштвото за годината што завршува на 31.12.2018 година.
3. Одлука за пренос на добивката за 2018 година за покривање на загубата од претходните години.
4. Одлука за одобрување на работата на членовите на органот на управување и на надзорниот одбор за годината која завршува на 31.12.2018 година.
5. Одлука за промена на седиште
6. Одлука за промена на статут.
7. Одлука за именување на надворешна ревизорска куќа за ревизија на Годишната сметка, финансиските извештаи и годишниот извештај за 2019 година.

На 26.08.2019 се одржа вонредно собрание на акционери на кое се усвоени следните одлуки:

8. Одлука за промена на назив
9. Одлука за емитување на акции (4- емисија)
10. Одлука за отповикување на членовите на Надзорен Одбор и именување на новите членови на Надзорен Одбор
11. Усвојување на одлука за измени на статут

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. работи во областа на осигурување и тоа во следниве класи на осигурување:

Класа	Назив	Датум на издадена дозвола
01	Осигурување од последици на несреќен случај (незгода)	Од 2003 година
03	Осигурување на моторни возила (каско)	Од 2003 година
05	Осигурување на воздухоплови (каско)	26.05.2004 година
07	Осигурување на стока во превоз (карго)	26.05.2004 година
08	Осигурување на имот од пожар и од природни непогоди	Од 2003 година
09	Други осигурувања на имот	15.03.2012 година
10	Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	Од 2003 година
11	Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови	26.05.2004 година
12	Осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти	26.05.2004 година
13	Општо осигурување од одговорност	30.01.2012 година
18	Осигурување на туристичка помош	26.05.2004 година

Внатрешна и надворешна ревизија

Внатрешната ревизија на Друштвото, во согласност со годишниот план за работа, во текот на 2019 година изврши 10 ревизии, со што се опфатија сите клучни функции во работењето на Друштвото.

Надворешен Ревизор за 2019 година е Друштвото за ревизија Грант Торнтон Доо Скопје. Ревизорот е избран со одлука на акционерското собрание бр.0201-2/5 од 06.06.2019 година. Во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурувањето Агенцијата за Супервизија на осигурувањето донесе решение со кое издаде согласност Друштвото за ревизија Грант Торнтон Доо Скопје да изврши ревизија на финансиските извештаи за деловната 2019 година

Општо економско опкружување

Друштвото своите активности ги сведува само на пазарот во Р. Северна Македонија па во таа смисла економското опкружување кое треба да биде анализирано е Македонскиот пазар и куповната моќ на нашите граѓани.

Друштвото во текот на 2019 година, своето работење односно дејноста ја спроведуваше следејќи ги сите економски сигнали од надворешното опкружување.

Постигнатите цели од нашето работење во 2019 година, упатуваат на грижа за рационално и наменско користење на расположливите средства, динамична усогласеност на изворните приходи и други приливи и зајакнато управување со ликвидноста на краток и среден рок.

Вложувавме напори за одржување на довербата, охрабрувајќи ги коминентите да продолжат со соработка со Друштвото.

Деловна политика и цели на Друштвото

Деловната политика во 2019 година е утврдена врз основа на Стратегијата и деловните акти на Друштвото, Законот за супервизија на осигурувањето и останатата Законска и подзаконска регулатива.

Деловната политика се темели на определбите да Друштвото екипирано со висок стручен кадар применува деловна филозофија и професионалност во извршувањето на дејноста и креира препознатлив имиџ на вистински партнер во полето на осигурување.

Деловната политика на Друштвото има за цел натамошна афирмација на Друштвото, градење на доверба и поттикнување интерес на граѓаните и правните лица во осигурителниот систем на земјата.

Деловната политика за 2019 година ги инкорпорира следните вредности врз кои се темели делувањето на Друштвото:

- Консолидација и зголемување на имиџот на ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. на осигурителниот пазар во Македонија, како компанија со квалитетни продукти и конкуретни со цена.
- Приоритет на продажбата на доброволните продукти, и во согласност со потребите на клиентите.
- Тенденција на намалување на административните трошоци, без да биде загрозеено работењето на Друштвото.
- Зголемување на добивката на компанијата и истовремено поголемо учество на осигурителниот пазар.
- Добра соработка со надлежните институции
- Континуирана едукација во доменот на осигурувањето на агентската мрежа и на вработените.

За реализација на поставените цели од страна на целата структура на компанијата, ќе се работи интензивно за :

- Консолидација и проширување на продажната мрежа создавајќи нови продажни канали, во согласност со најновите состојби на пазарот и во согласност со актуелните правни акти.
- Зголемување на квалитетот на услугите за големите осигуреници и исто така интензивирање на контактите со актуелните и потенцијални клиенти.
- Воведување на нови осигурителни продукти,
- Брза и коректна обработка на оштетените побарувања, како еден од најбитните елементи на маркетингот.

Предности

- Професионална екипираност, способен во секое време да ги процени потребите на своите клиенти, почнувајќи од преземање во осигурување и се до коректна завршна обработка на оштетеното побарување.
- Продукти дизајнирани (посебно а/о плус) во согласност со потребите на клиентите, оправдани, вредни и од нивна страна разбирливи.

- Полиси со одредени упатства, со Услови кои се разбирливи за клиентите и дистрибуирани во потребно време.
- Лични контакти и квалитетна услуга.

Мисија

Со одговорно и стручно изведување на осигурувањето, со потполна заштита на нашите осигуреници и управување со нивните ризици, остваруваме посигурна и побогата иднина за нашите клиенти, сопственици и вработени. Со зголемени активности за афирмација на општествената одговорност на локално ниво, придонесуваме кон развојот на општествената одговорност.

Визија

Зголемениот углед на Друштвото во очите на клиентите, вработените, акционерите и општествената заедница се примарни услови на нашата визија за успешно работење. Затоа мораме да останеме стабилна осигурителна компанија, компанија со препознатлив бренд на доверба, лојалност, ефикасност и високо утврдени стандарди на квалитет на производите. Поактивен пристап со клиентите, ќе воспостави поквалитетни односи градејќи ја нивната трајна доверба. Со вложување во развој на осигурителните производи, знаење, информатичка технологија, вработени, сакаме да станеме носители на развојот на локалниот пазар.

Продажба - Главни показатели за 2019 година

Продажната мрежа на Друштвото е организирана да обезбеди достапност на осигурителната понуда до клиентите преку разновидни дистрибутивни канали, со цел да биде секогаш во чекор со потребите на пазарот. Тоа е искусна и обучена мрежа на продавачи, но и канал којшто обезбедува прилив на нови застапници и ширење на опфатот на пазарот, а за таа цел во текот на 2019 година беа организирани и десетина тренинзи и обуки на новите и постоечките застапници и истите воглавно се здобија со потребните знаења и вештини. Секторот продажба ја покрива и потреба на пазарот на клиентите кои бараат компаративни понуди преку осигурителните брокери, банки, туристички агенции и други партнери. Во 2019 година сите сегменти на продажбата покажаа зацврстување на позициите и развој кој што ќе обезбеди пораст во наредниот период. Остварувањето на плановите за продажба, наплатата на премијата, зголемувањето на бројот на застапници, јакнење на продажната мрежа и зачувување на добриот имиџ на осигурителниот пазар беа главните цели во 2019 година. Споредено со минатата година остварен е пораст на полисирана премија од 7,85 % или полисираната премија за 2019 година изнесува 362.080.339 денари додека за 2018 година изнесуваше 335.712.523 денари.

Главни показатели од продажбата за 2019 во споредба со 2018 година се:

Бруто полисирана премија:

ПРОДУКТИ	2019	2018	2019/2018
Задолжителни	334.020.259	306.447.708	9,00%
Автоодговорност	260.028.243	239.675.895	8,49%
Зелена Карта	69.767.506	63.228.636	10,34%
Гранично осигурување	2.003.978	1.753.980	14,25%
Патници во Ј.П.	2.220.532	1.789.197	24,11%
Доброволни	28.060.080	29.264.815	-4,12%
Имот	5.971.265	6.197.449	-3,65%
Незгода	6.653.956	6.330.660	5,11%
Каско	8.537.686	8.607.949	-0,82%
Здравственото патничко осигурување	6.006.782	6.366.034	-5,64%
ЦМР	221.630	488.601	-54,64%
Стока во транспорт	15.691	136.362	-88,49%
Одговорност	653.070	1.137.760	-42,60%
Вкупно	362.080.339	335.712.523	7,85%

Учество на полисирана премија по класи на осигурување:

Најголемо учество во полисираната премија има осигурувањето од автомобилска одговорност и истото учествува со 71,82% (2018: 71,39%) од вкупната полисирана премија, потоа осигурување од зелена карта 19,27% (2018: 18,83%), каско осигурувањето 2,36% (2018: 2,56%), имот 1,65% (2018: 1,85 %), незгода со 1,84% (2018: 1,89%), зпо 1,66% (2018: 1,90%) и останати видови на осигурувања со 1,40% (2018: 1,58%).

Задолжителни осигурувања: Автоодговорност, Зелена Карта, Гранично Осигурување и Патници во Јавен Превоз

Задолжителното осигурување е главен извор на приходите од осигурување. Од стратегијата за целосна застапеност во Македонија и примена на начинот на стимулирање на агентите за 2019 година се реализира бруто полисирана премија во износ од 334.020.259 мкд, односно 9,5% од планираниот износ за 2019 година, а споредено со премијата за 2018 година забележува пораст од 9,00%. И покрај тоа што имаме пораст на задолжителните осигурувања за 9,00% сепак учеството во вкупната полисирана премија изнесува 92,25% што во споредба со 2018 година имаме пораст од 0,97%. Од задолжителните осигурувања најголем пораст имаме кај зелениот картон за 10,34 % или за 2019 година вкупно полисираната премија изнесуваше 69.767.506 денари , додека за 2018 година истата изнесуваше 63.228.636 денари, кај другите видови на задолжително осигурување се забележува помал раст на полисираната премија во споредба со 2018 год.

Доброволни продукти

Имот

Премиите за имотно осигурување за деловната година 2019 изнесуваат 5.971.265 мкд, односно 56,64% од планираниот износ за 2019 година, во споредба со 2018 година пад за 3,65% (2018: 6.197.449 денари). Како причини за нереализирање на планот ќе го истакнеме следното:

- Драстично намалување на премиските стапки од страна на некои компании за осигурување при јавно наддавање за имотното осигурување како резултат на негативното надавање каде единствен критериум за избор на најповолен понудувач е најниска цена (електронска аукција).
- Големо отстапување на премиските стапки од тарифата од конкурентските компании.
- Фронтинг осигурувањето кое зафаќа добар дел од бизнисот.

Незгода

Премиите за осигурување на Незгода за деловната 2019 година изнесуваат 6.653.956 мкд, што преставува зголемување за 5,11% во споредба со 2018 година.

Каско осигурување

Премиите за каско осигурување за деловната година 2019 изнесуваат 8.537.686 мкд, односно 69,95% од планираниот износ за 2019 година, што претставува намалување за 0,82% во споредба со 2018 година. Како причини за ваквиот резултат ќе го истакнеме следното:

- Измени во политиката за прием на осигурување, односно се земаат во осигурување и поскапи возила.

Здравствено патничко осигурување

Здравственото патничко осигурување како продукт е многу атрактивен на осигурителниот пазарот и од тие причини и конкуренцијата е многу активна. Како главен дистрибутивен канал се користи продажбата преку туристичките агенции. Конкуренцијата нуди поголеми провизиски стапки за овој канал на продажба кои достигнуваат од 35-40% од премијата. Премиите за осигурување за здравствено патничко осигурување за деловната 2019 година изнесуваат 6.006.782 мкд, односно 75,75% од планираниот износ за 2019 година, додека во споредба од претходната година имаме пад од 5,64%. Како причини за ваквиот резултат ќе го истакнеме следното:

- Воведување на премии за годишно осигурување со одреден број денови престој за соседни земји.

Дистрибутивни канали на продажба

- Главните дистрибутивни канали се продажбата преку лиценцирани застапници од страна на Агенцијата за Супервизија на осигурувањето, продажба преку осигурителни брокерски друштва, туристички агенции и нашите филијали.
- Во 2019 година продажбата преку осигурително брокерски друштва изнесуваше 144.514.711 мкд или 39,9% од вкупната полисирана премија на Друштвото.

Технологија и заштита на лични податоци

Друштвото го следи трендот на технологијата и информатичката технологија па така во таа смисла опремени сме со висококвалитетна технологија која ги подржува програмите за он – лине продажба, он-лине пријава ан штета , посебен програм за обработка на штетите, програм за следење на судските предмети како и посебни програми за финансии.

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. има правилници како интерни акти и воспоставено односно преземени се соодветно техничко организациони мерки за заштита на лични податоци и нивната обработка и тоа Серверите се поврзани со енергетска мрежа преку уред за непрекинато напојување, лозинките се менуваат на 30 дена и должината на лозинките е минимум 8 карактеристики, по 3 неуспешни обиди за поврзување системот се блокира, по изминување на 15 минути неактивност потони автоматско одјавување односно се заклучува десктопот. Се користи хардверска и софтверска заштита мрежна бариера помеѓу локална и надворешна мрежа , инсталирани се програми за антивирус, антиспајвер и антиспам заштита, интернет конекцијата е заштитена со мрежна бариера. Само администраторот на базата на податоци има директен пристап до базата во која се наоѓаат податоците, постојат лозинки за итни ситуации постои бекап документирана стратегија и многу други преземени технички мерки.

Трошоци за Надзорен Одбор

Трошоци за членовите на Надзорен Одбор во текот на 2019 год. нема исплатено (2018: 1.950.922 МКД).

Трошоци за Управен Одбор

Трошоци за членовите на Управен Одбор во текот на 2019 год. се исплатени 3,108,279 МКД (2018: 5,985,844 МКД)

Организациона структура

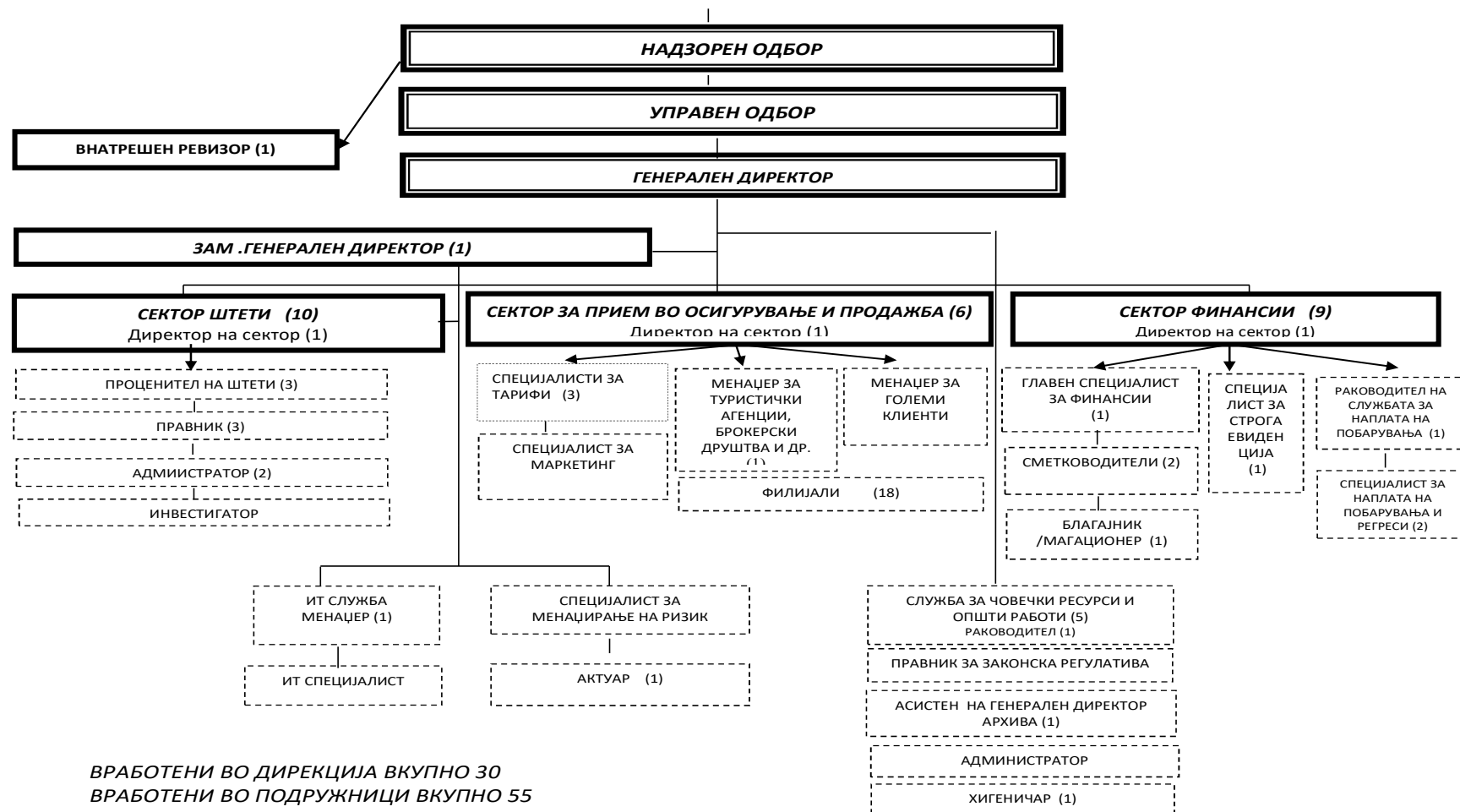
ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. на 31.12.2019 година има вкупно 85 вработени (2018: 103 вработени) и 40 застапници во осигурување согласно регистарот на застапници на ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје. Друштвото со својата организациона структура прецизно ги дефинира правата и одговорностите на сите вработени, како и линиите на контрола и проверка при секојдневното извршување на задачите, со присутна одговорност за ефикасно и ефективно управување.

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. располага со квалификуван кадар од областа на Осигурувањето, Правото, Економијата, кој се стреми за нудење на поголем квалитет на услугите за осигурување, востановување воедначена пракса за постојните пакети на осигурување што ќе значи чување на традиција но и воспоставување на нови новини и новитети во осигурувањето како би биле интересни и конкурентни на пазарот.

Во текот на 2019 година вработените присуствуваа на повеќе обуки од различни области со што се поттикнува нивниот личен развој и стручни знаења.

Организационата структура на Друштвото е како што следи:

2019

ВРАБОТЕНИ ВО ДИРЕКЦИЈА ВКУПНО 30
ВРАБОТЕНИ ВО ПОДРУЖНИЦИ ВКУПНО 55

● ШТЕТИ

Пријавени и исплатени штети

Во изминатата 2019 година бројот на пријавени штети е за 16.6% поголем во однос на 2018 година, односно пријавени се 3.097 штети во 2019 година во споредба со 2.656 штети за 2018 година. Во долунаведената табела се прикажува овој однос за пријавени штети 2019/2018:

Бр.	Производ	2019	2018	2019/2018
1	АО	2.565	2.206	16,27%
2	ЗПО	56	60	-0,7%
3	ИМОТ	26	40	-0,35%
4	КАСКО	180	164	9,8%
5	НЕЗГОДА	270	186	45,2%
	ВКУПНО:	3.097	2.656	16,6%

Бруто исплатените штети во за 2019 година во вкупен износ се за 74% поголеми во однос на 2018 година, односно во 2019 година се исплатени штети во висина од 195.768.302 мкд. За класата на осигурување по автоодговорност која е најзастапената класа на осигурување во нашиот портфел имаме зголемување за 72% на исплатените штети за 2019 во однос на 2018 година. Зголемување на исплатени штети во 2019 година има и кај ЗК за 115%, каско осигурување за 30%, кај незгодата за 148%. Кај имот се забележува намалување во споредба со 2018 год.

Следи табела на исплатените штети во 2019 година според продукти.

Бр.	Производ	2019	2018	2019/2018
1	АО	152.163.255	88,522,250	72%
2	ГРАНИЧНО	50.000	81,495	-39%
3	ЗК	24.217.029	11,283,029	115%
4	ЗПО	934.479	1,367,155	-32%
5	ИМОТ	962.516	1,482,204	-35%
6	КАСКО	7.625.952	5,880,532	30%
7	НЕЗГОДА	9.815.071	3,946,254	148%
	ВКУПНО	195.768.302	112,562,919	74%

Резерви за штети

Резервите за настанатите и пријавените штети (РБНС) и настанати и непријавени штети (ИБНР), се пресметани во согласност со интерните правила на друштвото за осигурување во врска со штетите и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, за 2019 година изнесуваат 225.465.946 МКД.

Структурата на штетите во резерва според продуктите за 2019 год. се дадени во следната табела:

Продукти	РБНС	ИБНР	ВКУПНО
АО	106.087.439	73.848.846	179.936.285
КАСКО	4.447.477	99.005	4.546.482
ИМОТ	1.050.523	46.049	1.096.572
НЕЗГОДА	2.373.926	5.645.043	8.018.969
ЗЕЛЕНА КАРТА	19.601.890	11.032.330	30.634.220
ОДГОВОРНОСТ	-	418.846	418.846
ЗДРАВСТВЕНО ПАТНИЧКО	443.823	370.749	814.572
Вкупно	134.005.078	91.460.868	225.465.946

Состојбата на РБНС-настанатите, пријавени и неисплатени штети за 2019 година изнесува 134.005.078 мкд, односно за 36.64 % поголем износ во однос на 2018 година. Во следната табела е дадена структурата на штети.

Продукти	2019	2018	2019/2018 год
	РБНС	РБНС	%
АО	106.087.439	79.328.095	33.73%
КАСКО	4.447.477	3.915.789	13.58%
ИМОТ	1.050.523	742.939	41.40%
НЕЗГОДА	2.373.926	1.605.084	47.90%
ЗЕЛЕНА КАРТА	19.601.890	12.222.096	60.38%
ОДГОВОРНОСТ	-	-	-%
ЗДРАВСТВЕНО ПАТНИЧКО	443.823	255.114	73.97%
Вкупно	134.005.078	98.070.127	36.64%

ИБНР-настанати, но непријавени штети е калкулиран во согласност со актуарските методи и за 2019 година изнесува 91.460.868 мкд, односно за 22,45 % поголем износ во однос на 2018 година. Во следната табела е дадена структурата на штети.

Продукти	2019	2018	2019/2018 год
	ИБНР	ИБНР	%
АО	73.848.846	62.909.376	17,39%
КАСКО	99.005	83.734	18,24%
ИМОТ	46.049	46.664	-1,32%
НЕЗГОДА	5.645.043	3.177.482	77,66%
ЗЕЛЕНА КАРТА	11.032.330	7.807.982	41,30%
ОДГОВОРНОСТ	370.747	553.147	-32,97%
ЗДРАВСТВЕНО ПАТНИЧКО	418.846	113.049	270,50%
Вкупно	91.460.868	74.691.434	22.45%

Текнички резултат од работењето по класи за 2019 година

Текнички резултат од работењето по класи за 2019 година										
Ред. Број	Н А З И В	Лични незгоди (01)	Каско осигурување (03)	Карго (07)	Осигурување на имот (08)	Осигурување на имот (09)	АО вкупно (10)	Одговорност (13)	Здравствено осигурување (18)	ВКУПНО
1	Бруто полисирана премија	15,775,308	12,123,492	15,691	3,952,397	2,036,842	321,479,834	689,993	6,006,782	362,080,339
2	Бруто полисирана премија предадена во реосиг.	-	-	-	1,819,015	-	16,245,603	27,675	-	18,092,293
3	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување	-	-	-	(723,001)	-	-	(176,012)	-	(899,013)
4	Промена на преносната премија	260,859	(1,347,960)	(40,554)	(9,130)	163,724	15,242,608	(217,866)	(91,913)	13,959,768
5	НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (1-2+ 3-4)	15,514,449	13,471,452	56,245	1,419,511	1,873,118	289,991,623	704,172	6,098,695	329,129,265
6	Останати осигурително технички приходи, на малени за реосигурување	181,028	139,122	180	45,355	23,374	3,689,112	7,918	68,930	4,155,019
7	Останати приходи	67,024	51,509	67	16,793	8,654	1,365,870	2,932	25,521	1,538,369
8	ВКУПНО ПРИХОДИ (5+6+7)	15,762,502	13,662,083	56,492	1,481,659	1,905,146	295,046,604	715,022	6,193,146	334,822,653
9	ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ	13,188,595	8,172,911	-	1,287,321	-	193,206,637	(155,733)	2,139,462	217,839,192
а	Бруто исплатени штети	9,952,192	7,625,952	-	980,352	-	175,537,176	27,675	1,644,956	195,768,302
б	Бруто исплатени штети - дел за реосигурување	-	-	-	-	-	11,883,882	-	-	11,883,882
б	Промена во бруто резерваци за штети	3,236,403	546,959	-	306,969	-	48,302,956	(183,408)	494,506	52,704,385
в	Промена во бруто резерваци за штети - дел за рео.	-	-	-	-	-	17,328,618	-	-	17,328,618
г	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	-	-	-	-	-	1,420,995	-	-	1,420,995
10	ПРОМЕНИ ВО бруто еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	ПРОМЕНИ ВО останатите бруто технички резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	-	-	-	50,690	24,052	-	13,496	3,100	91,338
13	ТРОШОЦИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ	4,886,322	3,415,539	8,837	955,938	484,889	109,817,380	265,841	2,223,224	122,057,970
а	Провизија	2,258,704	1,327,279	0	346,361	141,312	61,016,971	88,978	1,171,637	66,351,240
б	Останати трошоци за стекнување	2,660,999	2,045,006	2,647	666,695	343,577	54,227,629	116,389	1,013,232	61,076,174
в	Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	33,381	(43,255)	(6,190)	57,119	-	5,427,220	(60,474)	(38,356)	5,369,444
14	АДМИНИСТРАТИВНИ ТРОШОЦИ	2,280,761	1,752,789	2,269	571,429	294,482	46,478,887	99,758	868,448	52,348,824
15	Останати осигурително технички трошоци , намалени за реосигурување	38,729	274,445	39	9,703	5,001	23,820,078	1,694	14,747	24,164,435
16	Врдносно усогласување на побарувањата по основ на премија	12,032	1,055	(22,569)	(23,944)	-	(2,701,982)	(15,169)	(73,497)	(2,824,074)
17	Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања	403,603	310,173	401	101,120	52,112	8,224,893	17,653	153,680	9,263,636
18	ВКУПНО ТРОШОЦИ (9+10+11+12+13+14+15+16+17)	20,810,042	13,926,913	-11,023	2,952,257	860,535	378,845,892	227,540	5,329,165	422,941,321
19	Добивка (+) /Загуба (-) (8-18)	(5,047,541)	(264,830)	67,515	(1,470,598)	1,044,610	(83,799,288)	487,482	863,982	(88,118,669)

Коефициенти на :	Лични незгоди (01)	Каско осигурување (03)	Карго (07)	Осигурување на имот (08)	Осигурување на имот (09)	АО вкупно (10)	Одговорност (13)	Здравствено осигурување (18)	ВКУПНО
Трошоци за Штети (9/5)	85.0	60.7	-	90.7	-	66.6	(22.1)	35.1	66.2
Промени во бруто еквизационата резерва (10/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во останатите бруто технички резерви(11/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за попусти (12/5)	-	-	-	3.6	1.3	-	1.9	0.1	0.0
Трошоци за стекнување (13/5)	31.5	25.4	15.7	67.3	25.9	37.9	37.8	36.5	37.1
Административни трошоци (14/5)	14.7	13.0	4.0	40.3	15.7	16.0	14.2	14.2	15.9
Останати осигурително технички трошоци , на малени за реосигурување (15/5)	0.2	2.0	0.1	0.7	0.3	8.2	0.2	0.2	7.3
Врдносно усогласување на побарувањата по основ на премија (16/5)	0.1	0.0	(40.1)	(1.7)	-	(0.9)	(2.2)	(1.2)	(0.9)
Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања (17/5)	2.6	2.3	0.7	7.1	2.8	2.8	2.5	2.5	2.8
Комбиниран коефициент	134.1	103.4	(19.6)	208.0	45.9	130.6	32.3	87.4	128.5

Коефициент на штети за 2019 година										
Р/Број	Н А З И В	Лични незгоди (01)	Каско осигурување (03)	Карго (07)	Осигурува ње на имот (08)	Осигурувањ е на имот (09)	АО вкупно (10)	Одговорност (13)	Здравствено осигурување (18)	ВКУПНО
1	Бруто полисирана премија	15,775,308	12,123,492	15,691	3,952,397	2,036,842	321,479,834	689,993	6,006,782	362,080,339
2	Бруто полисирана премија предадена во реосигур.	-	-	-	1,819,015	-	16,245,603	27,675	-	18,092,293
3	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување	-	-	-	(723,001)	-	-	(176,012)	-	(899,013)
4	Промена на преносната премија	260,859	(1,347,960)	(40,554)	(9,130)	163,724	15,242,608	(217,866)	(91,913)	13,959,768
5	НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (1-2+ 3-4)	15,514,449	13,471,452	56,245	1,419,511	1,873,118	289,991,623	704,172	6,098,695	329,129,265
6	ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ	13,188,595	8,172,911	-	1,287,321	-	193,206,637	(155,733)	2,139,462	217,839,192
a	Бруто исплатени штети	9,952,192	7,625,952	-	980,352	-	175,537,176	27,675	1,644,956	195,768,302
в	Бруто исплатени штети - дел за реосигурување	-	-	-	-	-	11,883,882	-	-	11,883,882
б	Промена на резервација за штети	3,236,403	546,959	-	306,969	-	48,302,956	(183,408)	494,506	52,704,385
в	Промена на резервација за штети - дел за рео	-	-	-	-	-	17,328,618	-	-	17,328,618
г	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	-	-	-	-	-	1,420,995	-	-	1,420,995
7	ПРОМЕНИ ВО БРУТО ЕКВИЛИЗАЦИОНАТА РЕЗЕРВА	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Коефициенти на :	Лични незгоди	Каско осигуру- вање	Карго	Осигурува ње на имот (08)	Осигурувањ е на имот (09)	Автоодго- ворност	Одговорност	Здравств- ено осигу- рување	ВКУПНО
	Трошоци за Штети (9/5)	85.0	60.7	-	90.7	-	66.6	(22.1)	35.1	66.2
	Промени во бруто еквализационата резерва (10/5)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Б. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

Друштвото за осигурување ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје, во текот на 2019 година дејствуваше во согласност со исполнувањето на целите од деловната политика и на стратегиските цели.

Друштвото во извештајниот период оствари негативен финансиски резултат во износ од **199.486.520 МКД**, намалувајќи се за 200.331.125 МКД споредено со 2018 година (добивка: 844.605 МКД).

Категориите на приходи и на расходи признати до степенот на завршеност на денот на билансот во годината на известувањето детално се дадени подолу.

• ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Приходите од работењето на Друштвото во 2019 година се зголемени за **+20.094.254 МКД** споредено со 2018 година. Влијание на ова зголемување има:

1. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) +20.249.571 МКД

од кои :

- Бруто полисирана премија за осигурување +26.367.816 МКД
- Бруто полисирана премија предадена во реосигурување +5.094.707 МКД
- Промена во бруто резервата за преносна премија +1.836.061 МКД
- Промена во бруто резервата за преносна премија дел за реосигур. -812.523 МКД.

2. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА +933.661 МКД

Вложувањето во долгорочни хартии од вредност со повисоки каматни стапки влијаело врз зголемувањето на приходите од вложувања.

3. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ +215.099 МКД

Главна како резултат на:

- Приходи од Гарантен Фонд по основ на надомест за обработка на штети од неосигурани и непознати моторни возила +104.550 МКД
- Приходи од Гарантен Фонд по основ на реализирани регресни побарувања (вонсудски и судски) -112.245 МКД
- Приходи од друштвата за осигурување по основ на надомест за обработка на услужни исплатени штети +217.258 МКД
- Приходи од претходни години +5.536 МКД

4. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ -1.309.612 МКД

Главно како резултат на:

- Приходи по основ на краткорочни тековни средства расположливи во Банките -41 МКД
- Приходи по основ на казни и надоместоци +28.528 МКД
- Останати финансиски и други приходи -1.338.099 МКД

• РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Расходите од работењето за 2019 година се зголемени за **+220.425.379 МКД** споредено со 2018 година. Влијание на ова зголемување има:

1. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) + 87.164.115 МКД

- Бруто исплатени штети +83.205.383 МКД
- Приход од бруто реализирани регресни побарувања -9.952.817 МКД
- Бруто исплатени штети – дел за реосигурување +11.883.882 МКД
- Промени во бруто резервите за штети +23.218.415 МКД
- Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување +17.328.618 МКД

2. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО +5.385.334 МКД

- Трошоци за стекнување +7.880.394 МКД
- Административни трошоци -2.495.060 МКД

3. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА +116.797.012 МКД

- Трошоци за камати +1.997.764 МКД
- Негативни курсни разлики +219.045 МКД
- Реализирани загуби од продажба на финансиски имот +114.302.110 МКД
- Останати трошоци од вложување + 278.093 МКД

4. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ + 827.691 МКД

- Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила -184.224 МКД
- Трошоци по основ на противпожарен придонес +393.162 МКД
- Трошоци по основ на финансирање на супервизорскиот орган и Национално Биро за осигурување +685.513 МКД
- Судски трошоци по основ регрес на НБО -66.760 МКД

5. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА
-8.625.012 МКД

Врз основа на критериумите пропишани со Правилник за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси („Службен весник на Република Македонија” бр. 196/10) и прифатени од друштвото преку нејзин правилник и до крајот на 2019 година евидентиран е во трошок целиот износ на исправка на вредноста на побарувања за премија.

6. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА
+ 1.702.905 МКД

- Загуби поради обезвреднување на останатите побарувања, освен на побарувањата по основ на премија + 288.824 МКД
- Платени казни и надоместоци - 967.669 МКД
- Вонредни расходи + 3.048.893 МКД

ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ

Загубата за деловната година резултира во износ од **-199.486.520 МКД**, зголемувајќи се за 200.331.125 МКД споредено со 2018 година (добивка: 844.605 МКД).

• **ФИНАНСКА ПОЛОЖБА**

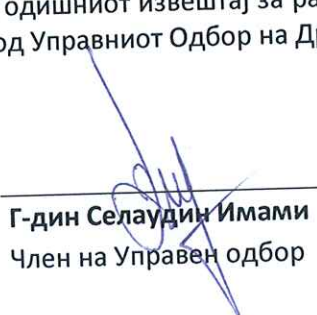
Вкупната Актива на Друштвото на 31.12.2019 година изнесува 663.966.033 МКД и забележува зголемување за **+12,62%** или во износ од **+74.402.926 МКД** во споредба со претходна година (2018: 589.563.107 МКД).

Главна тоа е поради следните причини:

- 1. НЕМАТЕРИЈАЛНИТЕ СРЕДСТВА** се намалени за - 347.806 МКД, опфаќат 0,5% од активата Вклучуваат воглавно набавка на нов и надградба на постоечки софтвер, за подобрување на оперативната работа.
- 2. ВЛОЖУВАЊА** се зголемени за +59.883.066 МКД, опфаќат 79,8% од активата
Тоа се должи на:
  - намалување на вложувањата во земјиште за -114.364.110 МКД;
  - зголемување на вложувањата во Гарантниот Фонд на НБО за +340.683 МКД;
  - намалување на вложувањата во државни записи за -28.284.823 МКД;
  - зголемивање на вложувањата во државни обврзници за +215.215.285 МКД
  - зголемување на вложувањата во удели во инвестициските фондови за +40.748.009 МКД и
  - намалување на вложувањата во банкарски депозити за -53.747.500 МКД
- 3. ДЕЛ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ** + 16.429.605 МКД, опфаќат 2,6% од активата на билансот,

4. **ПОБАРУВАЊАТА** се намалени за -7.313.400 МКД; опфаќаат 4,8% од активата на билансот.
5. **ОСТАНАТИ СРЕДСТВА** се зголемени за +386.337 МКД; тие опфаќаат 2,7 % од активата на билансот.
6. **АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА** се зголемени за +5.365.125 МКД и опфаќаат 9,5% од активата на билансот.
7. **КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ** се намалени за -23.907.116 МКД во споредба со 2018 година, опфаќаат 19,2% од пасивата на билансот.
8. **СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ** се зголемени за +31.860.480 МКД, опфаќат 13,9% од пасивата од билансот.
9. **БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ** се зголемени за +66.664.153 МКД, опфаќаат 61,9% од пасивата на билансот.
10. **ОСАТАНАТИ РЕЗЕРВИ** се зголемени за +484.412 МКД, опфаќат 0,2% од пасивата од билансот.
11. **ОБВРСКИ** се намалени за -732.521 МКД во споредба со 2018 година, опфаќат 4,7% од пасивата на билансот.

Годишниот извештај за работењето за годината што завршува на 31 Декември 2019 е одобрен од Управниот Одбор на Друштвото и е потпишан во негово име од:

Г-дин Селаудин Имами
Член на Управен одбор

Г-ѓа Елизабета Божиновска
Член на Управен одбор

Г-дин Марко Микий
Претседател на Управен одбор

